

Prognoza oddziaływania na środowisko

Projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020

2015

Zespół autorski:

mgr inż. Anna Rembélińska

Spis treści

1. Wstęp.....	5
1.1 Cel i zakres Prognozy.....	5
1.2. Podstawa prawna opracowania Prognozy.....	6
1.3. Metodyka prac.....	7
1.4. Analiza zawartości Strategii oraz jej powiązania z innymi dokumentami.....	7
2. Analiza stanu środowiska obszaru objętego oddziaływaniem Strategii.....	19
2.1. Powierzchnia ziemi.....	19
2.1.1. Rzeźba terenu.....	19
2.1.2. Gleby.....	20
2.1.3. Zagrożenia wpływające na powierzchnię ziemi.....	20
2.2. Budowa geologiczna i zasoby surowców mineralnych.....	21
2.2.1. Budowa geologiczna.....	21
2.2.3. Zagrożenia wpływające na zasoby geologiczne.....	22
2.3. Powietrze atmosferyczne i klimat.....	22
2.3.1. Jakość powietrza atmosferycznego.....	22
2.3.2. Zagrożenia wpływające na jakość powietrza atmosferycznego.....	24
2.4. Wody powierzchniowe.....	25
2.4.1. Sieć hydrograficzna.....	25
2.4.2. Jakość wód powierzchniowych.....	27
2.4.3. Presje na stan wód powierzchniowych.....	27
2.5. Wody podziemne.....	28
2.5.1. Charakterystyka wód podziemnych i mineralnych.....	28
2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu, lasy.....	31
2.6.1. Zagrożenia wpływające na różnorodność biologiczną.....	35
2.7. Klimat akustyczny.....	36
2.7.1. Zagrożenia wpływające na klimat akustyczny.....	37
2.8. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	37
3. Wpływ na stan środowiska w przypadku braku realizacji założeń Strategii rozwoju Miasta Boguszków – Gorce	37
4. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	39
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	41
6. Prognoza oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.....	48
6.1. Oddziaływanie pozytywne.....	51
6.2. Oddziaływanie negatywne.....	52
6.2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione.....	54
6.2.2. Oddziaływanie na gleby i zasoby naturalne.....	56
6.2.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	56
6.2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne.....	56

6.2.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	57
6.2.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	57
6.2.7. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne.....	57
6.2.8. Oddziaływanie na zdrowie człowieka.....	57
6.3. Oddziaływanie transgraniczne.....	58
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	58
8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	60
9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	61
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	62
Bibliografia.....	65

1. Wstęp

1.1. Cel i zakres Prognozy

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana na podstawie art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 ze zmianami). Przywołany artykuł nakłada obowiązek przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentów strategicznych opracowanych przez organy administracyjne. Przedmiotowy dokument określa oddziaływanie na środowisko realizacji „Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020” zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać:

PRZEDMIOT PROGNOZY

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

ANALIZY I OCENY

- istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, obszary Natura 2000, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

ROZWIĄZANIA

- mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismem z dnia 1 września 2015 roku, znak WSI.411.299.2015.JN). Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny stwierdził brak konieczności opracowania prognozy oddziaływania na środowisko (pismem z dnia 2 kwietnia 2015r., znak: ZNS.9011.3.493.2015.DG).

1.2. Podstawa prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020” stanowią:

⇒ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.); oraz przepisy prawne Unii Europejskiej:

⇒ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;

⇒ Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska.

1.3. Metodyka prac

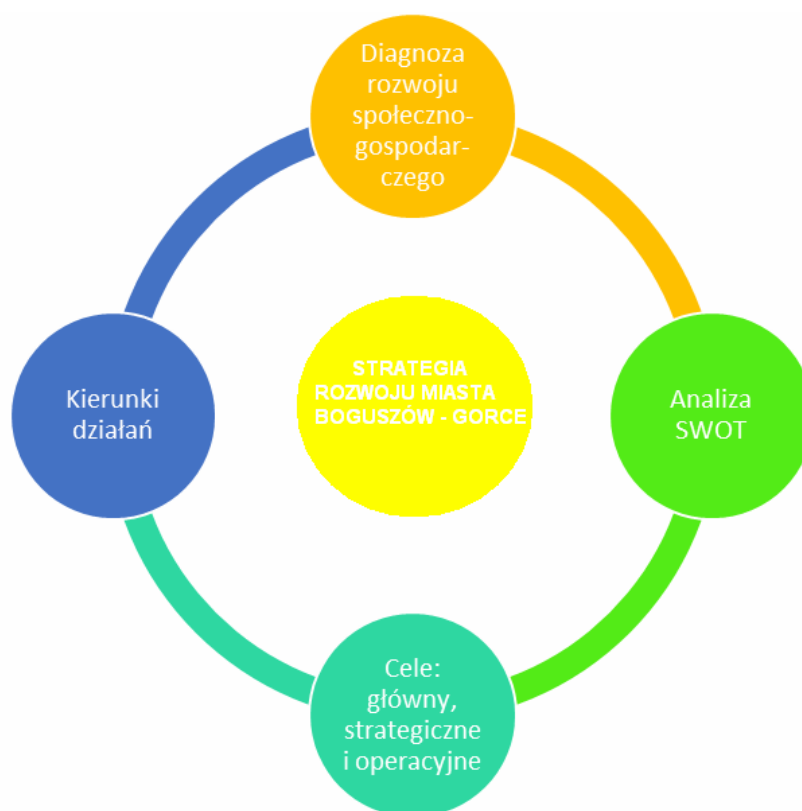
Zgodnie z artykułem 52 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Powinny być także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości Strategii oraz jej miejsca w hierarchii systemu zarządzania Państwem, w tym do kolejności etapów, w jakim podejmowane są decyzje strategiczne przez nią wyznaczane.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych m. in. z państwowego monitoringu środowiska, banku danych lokalnych, oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Metody macierzowe w postaci matrycy logicznej przyjęto do oceny wpływu ustaleń realizacji projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce na stan gospodarki, infrastruktury, środowiska, zamieszkania i pracy lokalnego społeczeństwa oraz ich aktywizację.

1.4. Analiza zawartości Strategii oraz jej powiązania z innymi dokumentami

Strategia rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020 jest dokumentem określającym działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w obszarze funkcjonalnym Miasta. Wpisuje się ona w szereg założeń, przyjętych w innych dokumentach strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego i regionalnego. Zgodność założeń Strategii z w/w dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali miasta będą harmonizowały z kierunkami rozwoju ustalonymi na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym. W rezultacie niniejsza Strategia umożliwi realizację przedsięwzięć o charakterze długoterminowym.

Projekt Strategii rozwoju miasta Boguszów - Gorce składa się z następujących modułów:

Diagnoza rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru Miasta zawiera informacje dotyczące sfery ekonomicznej, społecznej i instrumentalnej. W strefie ekonomicznej scharakteryzowano przedsiębiorczość, innowacyjność, otoczenie instytucjonalne biznesu oraz potencjał inwestycyjny i turystyczny. W sferze społecznej poddano analizie: potencjał demograficzny, rynki pracy, opiekę społeczną, aktywność ludności lokalnej, dostęp do edukacji, infrastrukturę służby zdrowia, a także poziom rozwoju usług sfery kultury. W sferze infrastrukturalnej określono rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, infrastruktury drogowej i kolejowej, zasoby mieszkaniowe, rewitalizację obszarów cennych kulturowo i przemysłowych, stan gospodarki odpadami oraz infrastrukturę energetyczną i teleinformatyczną. Ponadto przedstawiono informacje na temat środowiska naturalnego Miasta Boguszów - Gorce, w tym scharakteryzowano obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, a także określono stan i jakość powietrza.

Na bazie w/w diagnozy dokonano analizy SWOT dla gminy wskazując na jej mocne i słabe strony (potencjały i problemy) oraz szanse i zagrożenia, jakie przed nią stoją. Analiza SWOT (tab. 1) została przedstawiona w układzie czterech głównych obszarów:

⇒ społecznych;

⇒ gospodarczych

⇒ środowiskowo – infrastrukturalnych.

Tab. 1. Analiza SWOT rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020

Obszar społeczny	
Mocne strony	Słabe strony
• Relatywnie duży potencjał ludnościowy Miasta Boguszów – Gorce • Dobra infrastruktura edukacyjno – sportowa jednostek edukacyjnych Miasta Boguszów – Gorce • Regionalna rozpoznawalność „marki turystycznej” Dzikowca • Zróżnicowanie oferty turystycznej (turystyka piesza, postindustrialna, rowerowa, narciarska), związana z funkcjonowaniem w Boguszowie – Gorcach wyciągów narciarskich oraz wieży widokowej w ramach Ośrodka Sportowo – rekreacyjnego Góry Dzikowiec; narciarskich tras biegowych – m.in. trasy biegowe zlokalizowane w rejonie Dzikowca i trasy rowerowe m.in. trasa rowerowa „downhill” oraz trasa widokowa MTB Dzikowiec) • Relatywnie dobrze rozwinięta baza sportowa • Organizacja przez Miasto Boguszów – Gorce atrakcyjnych i rozpoznawalnych wydarzeń	• Negatywne tendencje demograficzne związane ze znaczącym w skali województwa odpływem mieszkańców, szybko postępującym procesem ich starzenia się oraz ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych • Utrzymujący się problem relatywnie wysokiego długotrwałego i strukturalnego bezrobocia, związanego z brakiem wykwalifikowanych zasobów pracy, zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy. Powyższe wiąże się z istnieniem obszarów biedy skutkujących występowaniem zjawiska wyłączenia społecznego • Identyfikuje się też postawy bierności społeczności lokalnej i roszczeniowe postawy jednostek. Frustracja i bezradność wobec niekorzystnej sytuacji ekonomicznej relatywnie dużej liczby mieszkańców generuje też problem obniżonego bezpieczeństwa publicznego związanego z aktami agresji i wandalizmu • Niezadowolający poziom nauczania w szkołach

sportowych i kulturalnych ściągaających turystów i mieszkańców okolicznych miejscowości tj. Dnia Miasta, Nocy Świętojańskiej pod Mniszkiem, Majówki pod Dzikowcem, Babskiego Combru, Biesiada Ziemniaczana pod Mniszkiem • Wśród imprez sportowych o ugruntowanej pozycji należy wyróżnić m.in. chociażby: Sudecką 100, Rajd Walończyków, Downhill Dzikowiec, Górale na Start. Mimo ukształtowanych marek wymienionych produktów turystycznych należy w dalszym ciągu podejmować działania zwiększające zasięg ich oddziaływania. • Niskie ceny mieszkań zarówno na rynku pierwotnym jak i wtórnym w relacji do cen w województwie dolnośląskim.	podstawowych i gimnazjalnych obrazowany przez wskaźniki odnoszące się do wyników egzaminu końcowego po szkole podstawowej i gimnazjum • Niewielki potencjał infrastruktury kultury (kina, instytucje muzyczne, teatry, muzea, domy kultury) – w obrębie Boguszowa – Gorce funkcję instytucji kultury pełni jedynie Miejska Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury. Brak dobrze rozpoznawalnego produktu kultury integrującego mieszkańców Miasta Boguszów – Gorce • Niewielka liczba nowych mieszkań i zły stan komunalnych zasobów mieszkaniowych • Niewystarczająco rozwinięta baza okołoturystyczna, w tym gastronomiczno – noclegowa • Niewykorzystany potencjał turystyczny – potrzeba dalszej rozbudowy infrastruktury turystyki aktywnej poprzez zagospodarowanie Masywu Dzikowca na cele rekreacji zimowej i letniej poprzez realizację wyciągów i tras zjazdowych oraz systemu tras narciarskich biegowych na terenach leśnych, a w okresie letnim dróg rowerowych. Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych w obszarze całego miasta dostępnych dla ruchu pieszego i rowerowego • Mała aktywność organizacji pozarządowych, których działalność ukierunkowana jest na rozwój społeczno – ekonomiczny Miasta Boguszów – Gorce, co także przekłada się na ograniczony poziom współpracy części organizacji sektora pozarządowego z administracją publiczną i sektorem biznesu.
Szanse	Zagrożenia
• Rozbudowa bazy okołoturystycznej oraz wykorzystanie potencjału turystycznego Miasta Boguszów – Gorce, co przełoży się na generację nowych miejsc pracy, a tym samym zredukuje dotkliwość ww. problemów społecznych • Wzrost zainteresowania społeczeństwa atrakcyjną ofertą spędzania czasu wolnego • Wzrost liczby turystów odwiedzających Miasto Boguszów – Gorce • Kształtowanie się segmentów turystów, np. zainteresowanych ucieczką od przeludnionych kurortów turystycznych • Wzrost zainteresowania zamożnych mieszkańców obszarów metropolitalnych budową „drugich domów” na obszarach.	• Ujemne saldo migracji, w tym szczególnie wykwalifikowanych zasobów pracy • Duża popularność innych obiektów turystycznych i imprez sportowych Dolnego Śląska (np. Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Twierdza Srebra Góra, Twierdza Kłodzko, Świątynia Wang, Bieg Piastów, Szlak Wygaśłych Wulkanów w gminach Pogórza Kaczawskiego) • Ugruntowana krajowa rozpoznawalność gmin uzdrowskich Kotliny Kłodzkiej • Utrwalone negatywne stereotypy i niekorzystny wizerunek Miasta Boguszów- Gorce • Niechęć mieszkańców miasta do uczestnictwa w programach służących przeciwdziałaniu bezrobociu, patologii społecznych itp. • Wysoka jakość życia na obszarze Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego.
Obszar gospodarczy	

Mocne strony	Słabe strony
• Wykształcenie i rozwój specjalizacji branżowej dotyczącej usług turystycznych (ściśle związanych z turystyką aktywną i postindustrialną) • Znaczące inwestycje publiczne związane z podniesieniem atrakcyjności turystycznej Miasta Boguszków - Gorce (ściśle w zakresie turystyki aktywnej i postindustrialnej) • Realizacja inwestycji w zakresie LPR • Dogodne położenie miasta w układzie komunikatywnym • Kreacja przyjaznego klimatu inwestycyjnego przez władze samorządowe miasta • Dostępność niezagospodarowanych terenów inwestycyjnych w atrakcyjnych lokalizacjach/Duża powierzchnia terenów inwestycyjnych • Bogactwo zasobów naturalnych w obrębie Boguszkowa-Gorce. Na terenie gminy występują złoża surowców naturalnych energetycznych (węgiel kamienny, gaz ziemny), skalnych (melafiry, porfiry) oraz chemicznych (baryt). Obecnie wydobywa się jedynie surowce skalne.	• Wysoki stopień bezrobocia • Brak rozwiniętego profilu branżowego-brak zagospodarowanych terenów inwestycyjnych- a tym samym niski poziom instytucjonalizacji biznesu w postaci-IOB TJ. SSE, czy też inkubatorów przedsiębiorczości Wciąż odczuwalne skutki przekształceń gospodarczych i upadku przemysłu górniczego • Brak dobrego układu komunikacyjnego z podłączeniem do głównych ciągów wojewódzkich i krajowych • Relatywnie słaba dynamika tworzenia miejsc pracy • Słaby potencjał gospodarczy gminy- do największych pracodawców należą Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., następnie PPHU Maltex- produkcja i obróbka elementów metalowych • Niewielka liczba podmiotów z branż nowoczesnych • Słaba kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw wyrażająca się niskimi wpływami do budżetu gminy z tytułu podatki CIT, co oznacza też niskie zarobki mieszkańców • Brak skutecznych działań na rzecz inkubacji innowacyjnych firm • Spadek potencjału przedsiębiorczości mieszkańców Boguszkowa- Gorc¹ -przeciętny poziom przedsiębiorczości Mało skuteczny sposób promocji oferty inwestycyjnej Miasta Boguszków - Gorce Wciąż niewystarczająco rozwinięta gałąź turystyczna-która stanowi przewagę komparatywną Boguszkowa- Gorc- brak profesjonalnej bazy hotelowo-gastronomicznej oraz infrastruktury okołoturystycznej obsługującej potencjalny ruch turystyczny • Trudności związane z pozyskiwaniem inwestorów, którzy wsparliby rozwój głównego produktu turystycznego Miasta Boguszków - Gorce- tj. Góry Dzikowiec- w szczególności chodzi o rozbudowę bazy okołoturystycznej, w tym gastronomiczno- noclegowej oraz ruchu samochodowego.
Szanse	Zagrożenia
• Dostępność funduszy unijnych wspierających przedsiębiorczość, tworzenie miejsc pracy, innowacyjność przedsiębiorstw • Wzrost znaczenia polityki miejskiej w Polsce • Duży potencjał turystyczny do rozwoju i wykorzystania w obrębie Boguszkowa- Gorc-m.in.	• Wyższy poziom rozwoju branży turystycznej w Karkonoszach i zachodniej części Kotliny Kłodzkiej (lepszą bazą hotelowo-gastronomiczną i lepiej rozwiniętymi usługami około-turystycznymi) • Wciąż niewystarczająca dynamika tworzenia

¹ Spadek liczby firm prowadzonych przez osoby fizyczne.

poprzez przebudowy i remonty istniejących oraz budowę nowych obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej • Zwiększona atrakcyjność turystyczna i inwestycyjna Miasta Boguszków - Gorce, uzyskana dzięki lepszej kampanii informacyjno-promocyjnej i zwiększonej intensyfikacji działań marketingowych- udział w targach gminnych i turystycznych. Produkcja profesjonalnych materiałów informacyjno- promocyjnych • Realizacja programów pobudzenia przedsiębiorczości społecznej i promowania włączenia społecznego oraz aktywnej polityki rynku pracy • Uzbrojenie terenów strefy aktywności gospodarczej w Boguszkowie-Gorcach, co może przyciągnąć kolejnych inwestorów • Wykorzystanie zasobów naturalnych. Udział w centrum surowców skalnych w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej • Zwiększenie poziomu instytucjonalizacji biznesu w postaci uruchomienia IOB TJ. np. SSE oraz inkubatorów przedsiębiorczości • Kreacja pozytywnego klimatu inwestycyjnego związanego z zakładaniem firm przez młodych ludzi oraz tworzeniem atrakcyjnych warunków do inwestowania.	nowych miejsc pracy i w związku z tym wciąż nienajlepszy wizerunek Boguszoza- Gorce. • Wyższa ocena innowacyjności przedsiębiorstw w podregionie jeleniogórskim (wg. Raportu IBnGR) • Większa atrakcyjność inwestycyjna gmin wchodzących w skład Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego oraz innych aglomeracji w Polsce skutkująca małym zainteresowaniem inwestorów obszarem Boguszoza-Gorc • Krótki czas pobytu turystów odwiedzających gminę- Boguszków - Gorce² oraz niewielka ich liczba³ • Niewielkie zainteresowanie inwestorów budową infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej w obrębie Boguszoza- Gorc • Zaawansowana pakietyzacja produktów kulturalno-turystycznych w konkurencyjnych ośrodkach turystycznych (np. Kopalnia Złota w Złotym Stoku) • Brak SSE w obrębie Boguszoza- Gorc i związku z tym niewielka liczba projektów gospodarczych wzbogacających profil branżowy jej obszaru • Nieskuteczne i zbyt mało efektywne prowadzone działania informacyjno- promocyjne zarówno w zakresie oferty turystycznej jak i inwestycyjnej.
Obszar środowiskowo - infrastrukturalny	
Mocne strony	Słabe strony
• Różnorodność walorów przyrodniczo-krajobrazowych Boguszoza- Gorc związanych ściśle z położeniem geograficznym, co stanowi przewagę komparatywną gminy • Relatywnie dobra jakość powietrza • Dość dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna, dogodne połączenie miasta ze stolicą województwa dolnośląskiego- Wrocławiem • Istnienie infrastruktury kolejowej • Istniejący teren do zagospodarowania na potrzeby strefy aktywności gospodarczej/Duża powierzchnia wolnych terenów do inwestycji.	• Brak obwodnicy Miasta i konieczność przeprowadzenia szeregu prac do wykonania w zakresie modernizacji infrastruktury drogowej z uwagi na zły stan techniczny i niskie parametry techniczne odcinków dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich • Brak dogodnych połączeń komunikacyjnych zarówno drogowych, jak i kolejowych z głównym produktem turystycznym Boguszoza tj. Górą Dzikowiec, jak też szerzej z gminami Aglomeracji Wałbrzyskiej • Wciąż niewystarczający poziom skanalizowania gminy Boguszków - Gorce. Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Boguszków - Gorce w zakresie konieczności przyłączenia się do systemu wodno- ściekowego • Brak rekultywacji wysypiska odpadów komunalnych w Czarnym- Borze • Relatywnie duża ilość zasobów mieszkaniowych

² Najczęściej od kilku godzin do 3 dni.

³ W relacji do potencjału ludnościowego tego obszaru.

	wymagających renowacji- duża część lokali mieszkalnych jest w złym stanie technicznym z uwagi na wiek budynków. Zasoby mieszkaniowe wymagają też w dużej mierze prac polegających na zwiększeniu efektywności energetycznej, w tym wymiany nieefektywnych systemów grzewczych. Są one bowiem jednocześnie źródłem tzw. niskiej emisji, zwłaszcza w trakcie sezonu grzewczego (powyższe przyczynia się do zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym szczególności obniża jakość powietrza) - Mimo przeprowadzonych prac rewitalizacyjnych wciąż funkcjonowanie zdegradowanych obiektów i przestrzeni użyteczności publicznej (tj. obiektów dworca głównego, kościoła ewangelickiego, szkół i przedszkoli i przestrzeni publicznych) - Zły stan infrastruktury kolejowej, w szczególności dworca
Szanse	Zagrożenia
- Podnoszenie rangi transportu kolejowego w dokumentach europejskich jako zrównoważonej formy transportu publicznego - Dostępność funduszy unijnych ukierunkowanych na opracowanie i wdrażanie pro- ekologicznych oraz energooszczędnych rozwiązań w zakresie infrastruktury i gospodarki - Moda na proekologiczne zachowania i potrzebę prowadzenia zdrowego trybu życia polegającego na aktywnym spędzaniu czasu, zwłaszcza wśród mieszkańców większych miast - Akcentowanie idei zrównoważonego rozwoju w politykach krajowych i unijnych - Wzrost świadomości ekologicznej w zakresie konieczności podłączenia się do zintegrowanego systemu wodno- ściekowego - Wykonanie kluczowych dla rozwoju Boguszo- w- Gorc inwestycji tj.: Budowa obwodnicy Miasta i przeprowadzenia szeregu prac w zakresie modernizacji infrastruktury drogowej - Zapewnienie dogodnych połączeń komunikacyjnych zarówno drogowych, jak i kolejowych z głównym produktem turystycznym Boguszo- w- Gorc tj. Ośrodkiem Górą Dzikowiec - Rozszerzenie oferty komunikacji drogowej i kolejowej w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej - Modernizacja zasobów mieszkaniowych wymagających renowacji, w tym m. in. w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Kontynuacja prac rewitalizacyjnych w zakresie przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej, w tym m. in. w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Rozwój funkcji mieszkaniowej Boguszo- w- Gorc.	- Atrakcyjne walory przyrodniczo- krajobrazowe w głównym paśmie Karkonoszy (np. Karkonoski Park Narodowy) i Kotliny Kłodzkiej (np. Jaskinia Niedźwiedzia, Masyw Śnieżaka) - Obniżona atrakcyjność inwestycyjna Gminy Boguszo- w- Gorce związana z brakiem bezpośredniej drogi o parametrach drogi dwujezdniowej łączącej Aglomerację Wałbrzyską z autostradą A4 - Ograniczenia w podejmowaniu przedsięwzięć gospodarczych ze względu na występowanie obszarów Natura 2000 i innych obszarów objętych ochroną przyrodniczą.

Wynikiem diagnozy Strategii rozwoju Miasta Boguszków - Gorce oraz analizy SWOT było określenie kierunków jej rozwoju w strukturze:

Cel główny Strategii rozwoju Miasta Boguszków – Gorce na lata 2014 - 2020 to: „Boguszków – Gorce atrakcyjnym miejscem rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o zasoby środowiska naturalnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i miastem przyjaznym mieszkańcom, zapewniającym korzystne warunki zamieszkania i rozwoju kapitału ludzkiego”.

Cele priorytetów Strategii rozwoju Miasta Boguszków – Gorce na lata 2014 - 2020:

1. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju bazy ekonomicznej Boguszoza – Gorc, w tym:
 - CEL OPERACYJNY: Nowy profil gospodarczy oparty na aktywności nowoczesnych firm – zwiększenie dynamiki gospodarki Boguszoza - Gorc
2. Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury i odpowiedniego planowania przestrzennego, w tym:
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa ochrony środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów oraz wdrożenie reguł gospodarki niskoemisyjnej w Boguszozie – Gorchach
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa warunków zamieszkania oraz rozwój zasobów mieszkaniowych w obrębie Boguszoza – Gorc
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa dostępu do obiektów i usług użyteczności publicznej w obrębie Boguszoza – Gorc
 - Cel operacyjny: Dogodna dostępność komunikacyjna Boguszoza – Gorc
 - Cel operacyjny: Nowoczesna oferta turystyczna na obszarze Natura 2000 w obrębie Boguszoza – Gorc
3. Lepsza jakość kapitału ludzkiego, w tym:
 - Cel operacyjny: Partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych w obrębie Boguszoza – Gorc

- Cel operacyjny: Poprawa i podniesienie poziomu kształcenia w obrębie Boguszowa – Gorc
- Cel operacyjny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w Boguszowie – Gorcach
- Cel operacyjny: Wzmocnienie rynku pracy w Boguszowie – Gorcach

4. Poprawa wizerunku Miasta Boguszów - Gorce

Organizacja realizacji projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce:

Tab.2. Wykaz priorytetów i działań Strategii Rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020

DYNAMICZNA GOSPODARKA I ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE CEL OPERACYJNY: NOWY PROFIL GOSPODARCZY OPARTY NA AKTYWNOŚCI NOWOCZESNYCH FIRM- ZWIĘKSZENIE DYNAMIKI GOSPODARKI BOGUSZOWA- GORC	Inkubacja firm innowacyjnych	Wspieranie tworzenia i rozwoju nowoczesnych firm MŚP, a także przedsiębiorstw tworzących lokalne produkty turystyczne
		Tworzenie korzystnych warunków dla zakładania firm innowacyjnych przez młodych ludzi/promowanie przedsiębiorczości
	Tworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania	Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej, w tym m. in. uzbrojenie terenów strefy aktywności gospodarczej, budowa bazy noclegowo- gastronomicznej na potrzeby obsługi ruchu turystycznego
		Wykorzystanie zasobów naturalnych. Uczestnictwo w centrum surowców skalnych w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej

ATRAKCYJNE ŚRODOWISKO ZAMIESZKANIA

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: GOSPODARKA NISKOEMISYJNA i ŚRODOWISKO I ZASOBY CEL OPERACYJNY : POPRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO I WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ZASOBÓW ORAZ WDRAŻANIE REGÓŁ GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ W BOGUSZOWIE- GORCACH	Przeciwdziałanie niskiej emisji	Realizacja przedsięwzięć wynikających ze strategii niskoemisyjnej
		Produkcja energii ze źródeł odnawialnych
		Realizacja inwestycji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych
	Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i zasobów mieszkaniowych	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych i/lub wymiana źródeł ciepła poprawiających efektywność

		energetyczną
	Ochrona różnorodności biologicznej	Działania zwiększające świadomość ekologiczną
		Rozwój infrastruktury wykorzystującej walory przyrodnicze
	Poprawa stanu infrastruktury środowiska	Inwestycje w zakresie gospodarki wodno- ściekowej, w tym budowa, przebudowa, remonty sieci wodociągowych i kanalizacyjnych
		Inwestycje w zakresie gospodarki odpadami
OBSZAR: INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ CEL OPERACYJNY: POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA ORAZ ROZWÓJ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W OBRĘBIE BOGUSZOWA- GORC	Rozbudowa osadnictwa mieszkaniowego	Rozwój funkcji mieszkaniowej Boguszowa- Gorc
	Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej	Rewitalizacja obiektów i terenów, zlokalizowanych na terenach zdegradowanych
		Przebudowy, remonty budynków mieszkalnych/Rozwój sieci przemysłowych poprawiających standard budynków mieszkalnych
		Poprawa estetyki miejskiej przestrzeni publicznej, w tym: - remonty, przebudowy przestrzeni publicznych - odnowa, budowa nowych elementów małej architektury
		Poprawa bezpieczeństwa publicznego
OBSZAR: INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA CEL OPERACYJNY: POPRAWA DOSTĘPU DO OBIEKTÓW I USŁUG UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W OBRĘBIE BOGUSZOWA- GORC	Poprawa poziomu edukacji i promowania uczenia się przez całe życie	Wsparcie infrastruktury edukacji
	Ułatwienie dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług publicznych	Wsparcie infrastruktury ochrony zdrowia
		Wsparcie infrastruktury usług społecznych

SPRAWNA I EFEKTYWNA INFRASTRUKTURA

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: TRANSPORT I TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE CEL OPERACYJNY: DOGODNA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA BOGUSZOWA- GORC	Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Miasta Boguszów - Gorce i jego atrakcji turystycznych z szeroko rozumianym otoczeniem	Budowa obwodnicy miasta
		Inwestycje w sieć drogową, stanowiące drogi dojazdowe do głównych atrakcji turystycznych
		Inwestycje w sieć kolejową
		Rozszerzenie oferty komunikacji drogowej i kolejowej w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej
	Poprawa parametrów technicznych dróg	Przebudowa istniejących dróg wyższej rangi
		Przebudowa, modernizacje dróg

	Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych	gminnych
		Podejmowanie przedsięwzięć na rzecz zastosowania e- usług
		Zwiększenie dostępności do bezprzewodowego internetu w obiektach i przestrzeniach publicznych

AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: RYNEK PRACY I WŁĄCZENIE SPOŁECZNE CEL OPERACYJNY: PARTYCYPACJA MIESZKAŃCÓW W INICJATYWACH ROZWOJOWYCH W OBRĘBIE BOGUSZOWA- GORC	Pobudzanie aktywności lokalnych	Pobudzenie przedsiębiorczości społecznej
		Wzmocnienie postaw obywatelskich wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
OBSZAR: EDUKACJA CEL OPERACYJNY: POPRAWA I PODNIESIENIE POZIOMU KSZTAŁCENIA W OBRĘBIE BOGUSZOWA- GORC	Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie/Podnoszenie poziomu kształcenia	Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównujących szanse edukacyjne uczniów
		Doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych
		Organizacja szkoleń dostosowanych do potrzeb rynku pracy
OBSZAR: WŁĄCZENIE SPOŁECZNE CEL OPERACYJNY: PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU W BOGUSZOWIE- GORCACH	Promowanie włączenia społecznego	Aktywna integracja społeczna
		Ułatwienie dostępu do usług opieki zdrowotnej i walka z ubóstwem, w tym m. in. rozwój i promocja zdrowotnych programów profilaktycznych
		Aktywne i zdrowe starzenie się
OBSZAR: RYNEK PRACY CEL OPERACYJNY: WZMOCNIENIE RYNKU PRACY W BOGUSZOWIE- GORCACH	Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego.
		Wspieranie mobilności zawodowej
		Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
		Wspieranie ekonomii społecznej

PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ TURYSTYCZNA

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: TURYSTYKA/ ŚRODOWISKO I ZASOBY CEL OPERACYJNY: NOWOCZESNA OFERTA TURYSTYCZNA NA OBSZARZE NATURA 2000 W OBRĘBIE BOGUSZOWA- GORC	Zapewnienie odpowiedniego standardu obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej	Przebudowa i remonty istniejących oraz budowa nowych obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej
	Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych sportowych i rekreacyjnych	Kreowanie imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych

NOWY WIZERUNEK BOGUSZOWA – GORC

Cele operacyjne	Kierunki	Działania
OBSZAR: PR I MARKETING (POMOC TECHNICZNA) CEL OPERACYJNY: POPRAWA WIZERUNKU MIASTA BOGUSZÓW - GORCE	Promowanie pozytywnych skojarzeń	Kampania informacyjno- promocyjna
		Reklamowanie oferty inwestycyjnej, turystycznej, rezydencjalnej
	Zintegrowanie form prezentacji informacji	Opracowanie profesjonalnych materiałów informacyjno- promocyjnych

W ramach Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce wyznaczono główne zadania na lata 2014 – 2020:

1. Poprawa bezpieczeństwa i przepustowości ruchu w ciągu „Trasy Sudeckiej” poprzez budowę obwodnicy Boguszowa w Gminie Boguszów – Gorce oraz obwodnicy Sobięcina w Gminie Wałbrzych
2. Uzbrojenie terenów strefy aktywności gospodarczej w Boguszowie – Gorcach
3. Rewitalizacja centrum Boguszowa
4. Rewitalizacja budynków gminnych prowadząca do obniżenia emisji zanieczyszczeń powietrza w obszarach miejskich
5. Rewitalizacja budynków wspólnot mieszkaniowych prowadząca do obniżenia emisji zanieczyszczeń powietrza w obszarach miejskich
6. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
7. Remonty obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie miasta Boguszów – Gorce
8. Modernizacja obiektów szkolnych w Gminie Boguszów – Gorce
9. Rozbudowa systemu transportu miejskiego
10. Wymiana tradycyjnego oświetlenia ulicznego w Boguszowie – Gorcach na oświetlenie energooszczędne
11. Rozbudowa Ośrodka Sportowo – Rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”
12. Rekultywacja wysypiska odpadów komunalnych w Czarnym Borze,
13. Integracja – praca – sukces
14. Centrum aktywności III wieku
15. Senior – chcę i mogę więcej, program aktywizacji i integracji społecznej osób starszych
16. Edukacja dla przyszłości.

Zgodnie z metodyką planowania strategicznego, strategia dla obszaru funkcjonalnego miasta powinna być spójna przede wszystkim z dokumentami wyższego rzędu, a zatem

dokumentami regionalnymi i krajowymi (średniookresowymi), kluczowymi dla polityki rozwoju. Spójność ta zapewni pośrednią zgodność przyjętych zamierzeń strategicznych rozwoju Miasta z celami na poziomie europejskim, nakreślonymi w strategii Europa 2020.

2. Analiza stanu środowiska obszaru objętego oddziaływaniem Strategii

2.1. Powierzchnia ziemi

2.1.1. Rzeźba terenu

Gmina Boguszów – Gorce położona jest w powiecie wałbrzyskim w województwie dolnośląskim. Składa się z następujących jednostek urbanistycznych:

- Boguszowa, Gorc, Kuźnic Świdnickich o charakterze miejskim,
- Lesieńca i Nowego Lubominka o charakterze wiejskim.

Od południa gmina Boguszów – Gorce graniczy z gminą Mieroszów, od wschodu z gminą Wałbrzych, od północy z gminami Szczawno - Zdrój i Stare Bogaczowice, od zachodu zaś z gminą Czarny Bór.

Miasto Boguszów – Gorce położone jest w Zachodniej części Sudetów Środkowych, pomiędzy masywami górskimi – Gór Wałbrzyskich, z Chełmcem (851 m n.p.m.) i Mniszkiem (704 m n.p.m.) i Gór Kamiennych z masywem Dzikowca (Dzikowiec Wielki – 836 m n.p.m. i Dzikowiec Mały – 696 m n.p.m.).

Powierzchnia gminy wynosi 27,01 km². Stanowi to 6,28% powierzchni powiatu wałbrzyskiego (bez miasta Wałbrzych).

W strukturze użytkowania gruntów w mieście przeważają tereny leśne i tereny rolne obejmujące odpowiednio 42,97% i 42,45% powierzchni gminy. Tereny zainwestowane obejmują 13,17% powierzchni gminy, w tym przeważają tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny komunikacyjne; tereny przemysłowe i usługowe zajmują nieznaczną powierzchnię. Nieznaczną powierzchnię gminy zajmują również wody powierzchniowe oraz nieużytki.

Przez gminę nie przebiegają szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym. Najważniejszymi szlakami komunikacyjnymi na terenie gminy miejskiej są:

- Droga wojewódzka nr 367 relacji Wałbrzych – Boguszów – Gorce – Kamienna Góra – Kowary – Jelenia Góra
- Droga powiatowa nr 3396D,

- Droga powiatowa nr 3397D,
- Droga powiatowa nr 3398D.

Przez gminę przebiegają linie kolejowe nr 274, odcinek relacji Wałbrzych – Jelenia Góra, oraz nr 291 relacji Wałbrzych Szczawienko – Mieroszów – granica państwa – Mezimesti.

Klimat obszaru gminy łączy w sobie cechy klimatu typu podgórskiego i górskiego. Od względem termicznym region ten jest chłodniejszy od innych obszarów sudeckich. Cechą charakterystyczną klimatu gminy jest wysoka roczna wilgotność względna, która waha się pomiędzy 80-82%.

Okres wegetacyjny na terenie gminy waha się w granicach 4-5 °C. Najwyższa średnia temperatura notowana jest w lipcu i wynosi 13-15 °C, natomiast w najchłodniejszym miesiącu – styczniu – temperatura waha się pomiędzy -3 °C a -4 °C.

Średnia roczna ilość opadów na terenie Boguszowa – Gorc wynosi 800 – 900 mm. Średnio przez 80 – 90 dni w roku utrzymuje się na terenie gminy pokrywa śnieżna. Jej maksymalna grubość wynosi 20 – 30 cm.

2.1.2. Gleby

Gleby na terenie gminy są dość słabej jakości. Pod względem typów gleb na terenie Boguszowa – Gorc dominują mady rzeczne (wzdłuż cieków wodnych) oraz gleby brunatne kwaśne i gleby pyłowe. A terenie gminy dominuje IV klasa bonitacyjna gleb (60% obszaru gminy). Pozostałe gleby są V i VI klasy (35% obszaru gminy). Tylko nieliczne tereny zaliczane są do III klasy bonitacyjnej (5% obszaru gminy). Gleby gminy są średnio zerodowane. W latach 2010-2012 Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach przeprowadził na terenie Polski badania monitoringowe chemizmu gleb ornych. Badania zostały przeprowadzone m.in. w 20 punktach pomiarowych województwa dolnośląskiego.

2.1.3. Zagrożenia wpływające na powierzchnię ziemi

Główne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia gleb wzdłuż dróg, szlaków komunikacyjnych. Istotne są tutaj działania prewencyjne projektowane w ramach oceny oddziaływania na środowisko, udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego jak również emisją zanieczyszczeń przemysłowych oraz stosowaniem nawozów mineralnych.

2.2. Budowa geologiczna i zasoby surowców mineralnych

2.2.1. Budowa geologiczna

Pod względem budowy geologicznej gminy Boguszów – Gorce należy do dużej jednostki tektonicznej zwanej śródsudecką. Jest ona obniżeniem pochodzenia tektonicznego zajmującym rozległy obszar pomiędzy Karkonoszami i Rudawami Janowickimi na zachodzie, w granicach Republiki Czeskiej. Ku wschodowi przechodzi w rów Nysy Kłodzkiej na Ziemi Kłodzkiej. Obniżenie to powstało podczas ruchów tektonicznych orogenezy hercyńskiej w karbonie i podlegało stałej tendencji obniżającej aż do późnej kredy, zatem przez około 250 milionów lat. W jego ewolucji geologicznej podczas karbonu i permu istotną rolę odegrały zjawiska wulkaniczne, których świadectwem jest liczne występowanie skał genetycznie związanych z wulkanizmem: law i utworów piroklasycznych. Położenie w obrębie północnego skrzydła niecki śródsudeckiej zdeterminowało budowę geologiczną obszaru miasta. Pomijając pokrywowe utwory wieku czwartorzędowego występują tu wyłącznie skały osadowe i wulkaniczne wieku późnokarbońskiego i wczesnopermskiego.

Na obszarze gminy występują następujące surowce naturalne:

- Surowce energetyczne,
 - węgiel kamienny
 - gaz ziemny
- Surowce skalne
 - melafiry
 - porfiry
- Surowce chemiczne
 - baryt

Z w/w surowców na obszarze gminy eksploatowano: węgiel kamienny, baryt, surowce skalne. Do roku 1992 w kopalni KWK „Viktoria” w Boguszowie – Gorcach – szyb Witold, Barbara i Klara – eksploatowano węgiel kamienny. Do roku 1997 w Boguszowie eksploatowano baryt. Wydobycia zaniechano z powodu małej opłacalności. Pozostałością po eksploatacji surowców naturalnych są hałdy pokopalniane, obszary przemysłowo gospodarcze zabudowane (obiekty pokopalniane węgla kamiennego), obszary zdegradowane zlikwidowanych kopalń (kopalnia barytu) oraz obszary kamieniołomów (nieczynnych).

Ponadto na obszarze gminy utworzono dla złoża porfirów „Grzędy” obszar i teren górniczy Gorce I. Eksploatacja złoża od 1997 roku zagraża środowisku poprzez wydobywanie, zapylenie

i hałas. Obecnie powierzchnia w/w obszaru i terenu górniczego wynosi odpowiednio 19,82 i 99,36 ha.

2.2.2. Zagrożenia wpływające na zasoby geologiczne

Ochrona złóż kopalin polega na tym, że podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest zobowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze. Tereny powydobywcze należy rekultywować poprzez niwelację i zadrzewianie lub zalesianie. W uzasadnionych przypadkach można przeznaczać je na zbiorniki wodne o charakterze retencyjnym.

Ze względu na zasobność terenu gminy Boguszów – Gorce w złoża, wynikają z tego zagrożenia dla powierzchni ziemi związane ze zmianami ukształtowania terenu. Pojawienie się nowych form w krajobrazie związane jest z działalnością gospodarczą człowieka w zakresie składowania lub wybierania masy skalnej. Wynikiem są formy wklęsłe po wydobyciu kruszywa naturalnego.

2.3. Powietrze atmosferyczne i klimat

2.3.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu corocznie dokonuje oceny stanu powietrza atmosferycznego. Ocena ta przeprowadzana jest pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz pod kątem ochrony roślin. Podstawę oceny stanowią - określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) - dopuszczalne, docelowe poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy celów długoterminowych i poziomy alarmowe. W niektórych przypadkach określono także dozwoloną liczbę przekroczeń określonego poziomu w roku kalendarzowym oraz terminy, w których określony poziom powinien zostać osiągnięty.

Ocena przeprowadzona jest w czterech wyodrębnionych strefach na terenie województwa dolnośląskiego. Klasyfikacja stref wykonywana jest co roku na podstawie oceny poziomu substancji w powietrzu, a jej wynikiem jest określenie jednej klasy strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin. Klasyfikacji stref dokonuje się

dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy, następnie określa się klasę wynikową dla danej strefy.

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmienionym poziomie.

Ocenę poziomu zanieczyszczeń powietrza w poszczególnych strefach województwa dolnośląskiego wykonano w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w stałych stacjach pomiarowych, automatycznych i manualnych oraz stanowiskach pasywnych. Wszystkie stacje pomiarowe funkcjonowały zgodnie z wojewódzkim programem państwowego monitoringu środowiska.

Gmina Boguszów - Gorce należy do strefy dolnośląskiej. Strefa dolnośląska (PL0204) obejmując obszar 19 513 km², na której zamieszkują 2 062 408 osób. Na terenie miasta nie ma zlokalizowanych punktów monitoringowych jakości powietrza.

Ochrona zdrowia ludzi

Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2.5.

Klasyfikacja stref pod kątem wyników rocznej oceny jakości powietrza w 2013 roku z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony ludzi przedstawia poniższa tab. 3.

Tab. 3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2013 rok

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji												Klasa wynikowa strefy
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃	
strefa dolnośląska	A	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	C*	C

*wg poziomu docelowego

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2014

Przedmiotowe strefy zostały sklasyfikowane, jako strefa C ze względu na przekroczenie przynajmniej jednej z normowanych substancji (stwierdzenie klasy C dla któregośkolwiek zanieczyszczenia, skutkuje sklasyfikowaniem strefy do klasy C). W związku z wynikiem oceny stwierdzono potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Najistotniejszym problemem w ochronie powietrza na tym obszarze jest wysoki poziom zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 oraz benzo(a)pirenem.

Ochrona zdrowia roślin

Klasyfikację ze względu na ochronę roślin wykonuje się w strefach poza aglomeracjami, miastami liczącymi powyżej 100 tys. mieszkańców. W związku z tym ocenę przeprowadzono wyłącznie w strefie dolnośląskiej.

Do zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie powietrza dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony roślin zalicza się: dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon. Klasyfikacja stref pod kątem wyników rocznej oceny jakości powietrza w 2013 roku z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin przedstawia poniższa tab. 4.

Tab. 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – 2013 rok

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji			Klasa wynikowa strefy
	SO ₂	NO _x	O ₃	
miasto Wałbrzych	nie klasyfikuje się	nie klasyfikuje się	nie klasyfikuje się	nie klasyfikuje się
strefa dolnośląska	A	A	C*	C

*wg poziomu docelowego

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2014

Ocena jakości powietrza za rok 2013 pod kątem ochrony roślin dla strefy dolnośląskiej wykazała potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu. Niniejsza strefa została zaklasyfikowana do klasy C na podstawie wyników krajowego modelowania stężeń ozonu. Z kolei stacje pomiarowe jakości powietrza funkcjonujące na terenach pozamiejskich strefy dolnośląskiej (Śnieżka, Czerniawa, Osieczów) wskazały na poziom stężeń ozonu niższy od wartości docelowej⁴.

2.3.2. Zagrożenia wpływające na jakość powietrza atmosferycznego

Presje na stan jakości powietrza w strefie dolnośląskiej, do której należy Miasto Boguszów - Gorce, pod kątem ochrony zdrowia, związane są z wysokim poziomem zapylenia powietrza na terenach miejskich – występowanie ponadnormatywnych wartości średniodobowych pyłu zawieszonego PM₁₀ w ciągu całego roku, ze zwiększoną częstością przekroczeń w sezonie grzewczym. Pył zawieszony powoduje szereg skutków ubocznych dla zdrowia człowieka i jest groźny dla osób cierpiących na schorzenia dróg oddechowych.

4 OCENA POZIOMÓW SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ WYNIKI KLASYFIKACJI STREF WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO ZA 2013 ROK

Ponadto duży problem w tym regionie stanowi wysoki poziom benzo(a)pirenu wchodzącego w skład wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), który jest traktowany jako związek silnie rakotwórczy. W odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin zaznacza się dodatkowo wysoki poziom ozonu (przekroczenia wartości docelowej głównie w miesiącach letnich roku). Ponadnormatywne stężenia ozonu pochodzenia antropogenicznego stwarzają zagrożenie dla organizmu ludzkiego ze względu na własności rakotwórcze, a także powodują widoczne nekrotyczne uszkodzenia liści roślin.

2.4. Wody powierzchniowe

2.4.1. Sieć hydrograficzna

Obszar gminy Boguszów - Gorce odwadniany jest głównie przez Potok Lesk, który stanowi prawostronny dopływ rzeki Bóbr. Dorzecze jego położone jest we wschodniej części dorzecza Bobru. Graniczy ono ze zlewniami Strzegomki, Nysy Szalonej, Ścinawki i Bobru. Położenie zlewni na obszarze Sudetów Środkowych nadaje zlewni charakter zlewni typowo górskiej i podgórskiej tym bardziej, że obejmuje częściowo pasmo Gór Kamiennych i Wałbrzyskich oraz Obniżenie Śródgórskie między tymi pasmami. Teren zlewni charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem wysokościowym. W zlewni znajduje się dość gęsta sieć potoków górskich i podgórskich. W budowie geologicznej obniżenia przeważają zlepieńce, piaskowce i łupki karbońskie. Deniwelacje w zlewni wahają się od 150 do 200 m. Całkowita powierzchnia zlewni wynosi 120,30 km². Ujście potoku Lesk do Bobru znajduje się w Dębrzniku koło Sędziszawia na wysokości 420 m n.p.m. Długość potoku na terenie miasta wynosi około 7,5 km. Ponadto do Lesku dopływają mniejsze ciek wodne jak Miła, Czerwony Strumień Jabłonica, Ciekłina, Zimna Woda, i inne bezimienne.

Rysunek. 1

2.4.2. Jakość wód powierzchniowych

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, realizowane są badania elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych w poszczególnych jednolitych częściach wód (JCW) w cyklu 3-letnim bądź 6-letnim.

W 2012 roku w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania na potoku Lesk powyżej Boguszowa – Gorc. Badania przeprowadzono w programie monitoringu operacyjnego, które umożliwiły dokonanie wstępnych ocen: stanu ekologicznego, stanu chemicznego, stanu fizykochemicznego, stanu hydromorficznego.

Analiza wyników badań, jakości wód powierzchniowych w wybranych punktach monitoringowych wskazuje, iż wody powierzchniowe przepływające przez teren gminy Boguszów - Gorce posiadały w 2012 roku wody złej jakości (stan jednolitej części wód powierzchniowych – zły). Do elementów mających wpływ na złą jakość wód powierzchniowych należą:

- elementy fizykochemiczne (przekroczenia: BZT5, azotu amonowego, fosforanów, fosforu ogólnego),
- elementy biologiczne (brak przekroczeń),
- elementy chemiczne (nie badano).

Tab. 5. Ocena stanu jcw Lesk od źródła do Grzędzkiego Potoku

Lp.	Nazwa ocenianej jcw	Kod jcw	Program monitoringu	Charakter jcw	Rok, z którego jest dziedziczona ocena	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	STAN JCW
23.	Lesk od źródła do Grzędzkiego Potoku	PLRW60004161649	MO	naturalna	2013	bardzo dobry	-	wymogi niespełnione	ZŁY

MD-monitoring diagnostyczny, MO-monitoring operacyjny, MB-monitoring badawczy

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2014.

2.4.3. Presje na stan wód powierzchniowych

Podstawowym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są presje wynikające z działalności człowieka. Wśród czynników wpływających na jakość wód są źródła zanieczyszczeń punktowych tj. oczyszczalnie ścieków komunalnych i przemysłowych,

pobór wody oraz źródła zanieczyszczeń obszarowych pochodzenia komunalnego i rolniczego. Jakość wód powierzchniowych występujących na terenie miasta Boguszów - Gorce zależy przede wszystkim od ilości i jakości ścieków odprowadzanych do nich ścieków komunalnych. Zrzuty zanieczyszczeń pochodzenia komunalnego są przyczyną eutrofizacji wód. Degradacja jakości wód związana z emisją ścieków komunalnych jest głównym problemem gospodarki wodnej w Polsce. Wszystkie części wód powierzchniowych w kraju, do których odprowadzane są ścieki komunalne, zostały uznane za obszary chronione, zagrożone występowaniem zjawiska eutrofizacji komunalnej i zostały objęte monitoringiem.

Problemem na terenie miasta Boguszów – Gorce jest brak podłączenia wszystkich gospodarstw domowych do kanalizacji sanitarnej oraz problem ścieków z kanalizacji deszczowej, która często jest zanieczyszczana przez mieszkańców ściekami komunalnymi z gospodarstw domowych bądź brudną wodą z detergentami z mycia samochodów.

2.5. Wody podziemne

2.5.1. Charakterystyka wód podziemnych i mineralnych

Miasto Boguszów – Gorce według regionalizacji hydrogeologicznej Nowickiego i Sadurskiego (2007) należy do regionu środkowej Odry, subregionu Sudetów (SS).

W zasięgu Subregionu Sudetów wody podziemne występują w następujących piętrach wodonośnych:

Czwartorzędowe (Q) piętro wodonośne jest najbardziej dostępnym i często wykorzystywanym zbiornikiem wód podziemnych w tym regionie. Wyróżnia się trzy typy morfogenetyczne obszarów występowania wodonośnego: doliny większych współczesnych rzek sudeckich., doliny kopalne oraz obszary wysoczyznowe.

Doliny większych rzek sudeckich wypełnione są głównie grubookruchowymi aluwiami holoceniowymi, w spągu być może nawet osadami ze schyłku plejstocenu. Na znacznych odcinkach dolin ich utwory wodonośne stanowią pierwszy i zarazem główny poziom użytkowy. Występujące w obrębie tych dolin piaszczysto-żwirowo-otczakowe kompleksy wodonośne cechują się bardzo korzystnymi, chociaż dość zróżnicowanymi parametrami hydrogeologicznymi o następujących wartościach:

- współczynniki filtracji mieszczą się w dość rozpiętym przedziale od ok. 0,1 do 7 m/h, średnio 0,8-3,5 m/h,

- przewodność ośrodka zmienia się w zakresie od kilkudziesięciu do ponad 7000 m²/d, najczęściej wynosi 100-700 m²/d,
- wydajności studzien wahają się od ok. 10 do niespełna 200 m³/h, najczęściej występujący jest zakres od 20-30 do 70 m³/h.

Doliny kopalne są to zazwyczaj głębokie struktury, powstałe na bazie staroplejstoczeńskiej sieci rzecznej. Najlepsze rozpoznanie przebiegu dolin kopalnych jest w zachodniej części regionu sudeckiego. Poziom wodonośny stanowią osady okruchowe, reprezentujące starszą sedymentację rzeczna oraz utwory przemodelowane przez lodowiec i wypełnione osadami zwałowymi, fluwioglacjalnymi i limnoglacjalnymi. Poziom ten występuje na głębokości od 20 do ok. 100 m i jest zazwyczaj izolowany od powierzchni utworami glacialnymi i limnoglacialnym o zmiennej miąższości. Podstawowe parametry hydrogeologiczne są zróżnicowane i prezentują się następująco:

- współczynniki filtracji mieszczą się w szerokim przedziale od ok. 0,1 do 8 m/h, średnio 0,6-2,0 m/h,
- przewodność ośrodka zmienia się w zakresie od 20 do 1350 m²/d, przy czym zazwyczaj przekracza 100 m²/d,
- wydajności studzien wahają się od ok. 15 do ok. 180 m³/h, najczęściej występujący jest zakres 40-100 m³/h.

Obszary wysoczyznowe stanowią utwory wodonośne z osadami fluwioglacjalnymi, rzadziej glacialnymi. Mają one charakter pokrywowy, rzadziej międzymorenowy, w związku z czym dominuje zwierciadło o charakterze swobodnym. Miąższość utworów jest zróżnicowana od 5 m w części wschodniej regionu nawet do 40 m w części zachodniej. Pozostałe parametry hydrogeologiczne przedstawiają się następująco:

- współczynniki filtracji w części zachodniej regionu wynoszą od 0,1 do 2 m/h, w części wschodniej natomiast zmieniają się od 0,05 do 2,0 m/h,
- przewodność ośrodka w części zachodniej regionu zmienia się w zakresie od 90 do 400 m²/d, w części wschodniej zwykle 50 m²/d,
- wydajności studzien w części zachodniej wahają się od ok. 10 do ok. 50 m³/h, w części wschodniej wydajności nie przekraczają 30 m³/h.

Neogeńskie (Ng) piętro wodonośne, jako główne piętro użytkowe, stanowią zwykle piaski drobnoziarniste, często z domieszką frakcji ilastej. Rozpoznanie tego piętra nastąpiło jedynie w części subregionu Sudetów - rejon Gozdnicy, Wykrotowa, Turowa, Gierałcic.

Kredowe piętro wodonośne (K) pojawia się w nieckach północno- i śródsudeckiej. Wody podziemne gromadzą się w środowisku szczelinowo-porowym piaskowców ciosowych

w synklinorium północnosudeckim. Tworzą one mniej lub bardziej regularne 3-4 poziomy, rozdzielone izolującymi seriami mułowców, iłowców i margli. Wody słodkie występują na znacznych głębokościach, dochodzących do 480 m, chociaż większość ujęć nie przekracza głębokości 150-200 m. Wody ujęte studniami charakteryzują się niską mineralizacją, do 500 mg/dm^3 , miejscami wykazują podwyższoną zawartość fluoru, żelaza i wolnego dwutlenku węgla. Wody z tej formacji zaopatrują między innymi Wałbrzych.

Triasowe (T), permskie (P) i karbońskie (C) piętra wodonośne. W Kotlinie Krzeszowskiej wody ujęte studniami występują na głębokości do 600 m poniżej powierzchni terenu. Niecka Krzeszowa będąca północno-zachodnim fragmentem niecki śródsudeckiej, jest przykładem występowania wód artezyjskich w dolinie Zadrny w rejonie Krzeszowa. Utwory w tym rejonie tworzą jeden kompleks wodonośny górnokredowo-trasowo-permski o zmiennym zawodnieniu. Charakteryzują je następujące parametry: współczynnik filtracji $4,4 \cdot 10^{-5} \text{ m/s}$ oraz przewodność $21 \text{ m}^2/\text{h}$. Ponadto w kopalniach węgla kamiennego rejonu Wałbrzycha i Nowej Rudy stwierdzano dopływy zarówno wód słodkich, jak i mineralnych z utworów karbonu do głębokości 1000 m.

W obrębie Subregionu środkowej Odry południowego wody podziemne występują w następujących piętrach wodonośnych:

Czwartorzędowe (Q) piętro wodonośne reprezentują plejstocénskie osady piaszczysto-zwirowe wodnolodowcowe i rzeczne. Tworzą one zbiorniki dolinne otwarte, dolin kopalnych, sandrowe, poziomy międzymorenowe oraz zbiorniki poligenetyczne. Maksymalne miąższości warstw wodonośnych wynoszą 50-150 m. Współczynnik filtracji warstw wodonośnych waha się od 1 do 36 m/d, a przewodność od 190 do $4100 \text{ m}^2/\text{d}$. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi $51\text{-}252 \text{ m}^3/\text{h}$.

Neogeńskie (Ng) piętro wodonośne tworzą głównie piaski i żwiry, rzadziej osady drobniejsze stanowiące nieregularne wkładki, warstwy lub soczewy w obrębie dominujących skał ilastych. Wodonośne serie położone są na różnej głębokości, od 20 do 150 m. W rejonie rowu Roztoka-Mokrzyszów w okolicach Świdnicy zawodnione piaski osiągają miąższość do 80 m, co sprawia, że studnie są bardzo wydajne. Zrębowa budowa bloku przedsudeckiego pozwala wyróżnić w rowach tektonicznych kilka niecek wypełnionych osadami kenozoiku. Niecki te tworzą odrębne podsystemy krążenia wód. Są to m. in.: niecka Świdnicy, rów Roztoka-Mokrzyszów. Struktury te wyróżniają się większą zasobnością na tle otaczających je obszarów zrębów i wyniesień ubogich w wody podziemne. Wydajność studni w rejonie Świdnicy wynosi od 55 do $150 \text{ m}^3/\text{h}$.

Kredowe (K) piętro wodonośne, w zasięgu południowego Subregionu środkowej Odry, jest ograniczone występowaniem wód słodkich do wychodni kredy górnej na garbie Opola. Zbiornik ten charakteryzuje się korzystnymi parametrami hydrogeologicznymi i ma znaczenie użytkowe.

Triasowe (T) piętro wodonośne na obszarze Przedgórza Sudeckiego stanowią skały krystaliczne, które generalnie są mało i średnio zawodnione. Wydajność studni zawiera się w przedziale od 0,2 do 67,0 m³/h⁵.

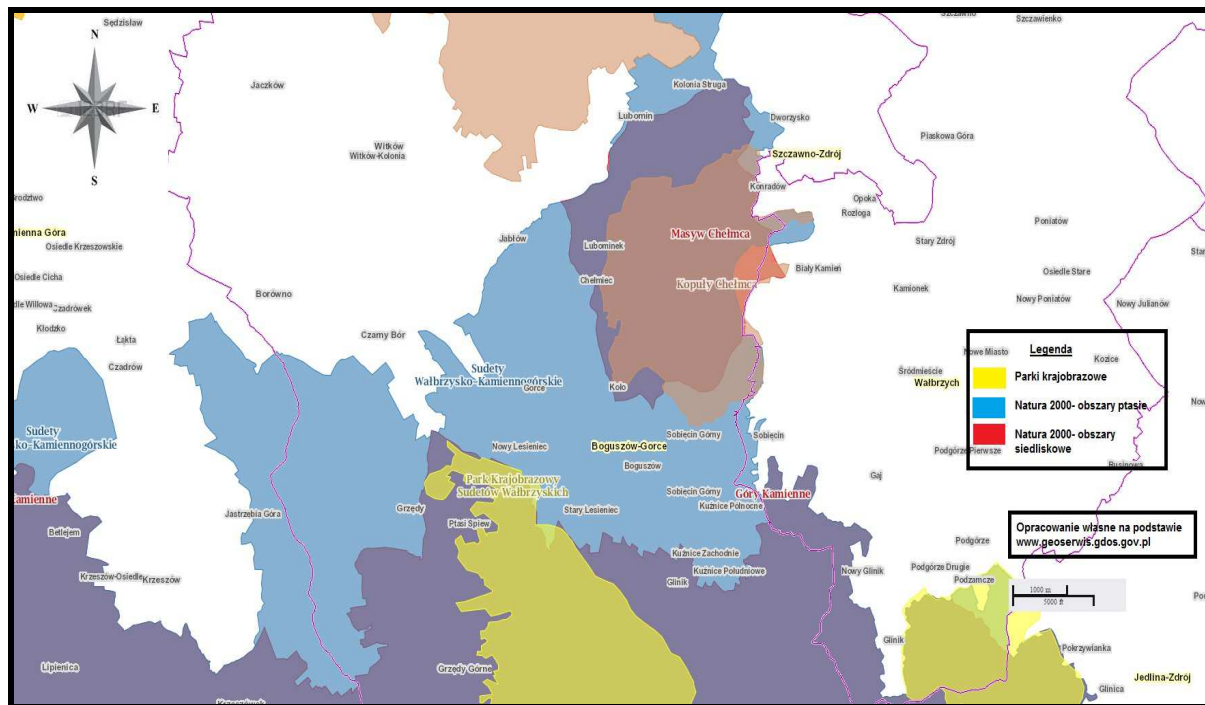
2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu, lasy

W krajobrazie gminy dominują tereny leśne (ok. 1158 ha) pokrywające zbocza wzgórz oraz tereny rolne (ok. 1147 ha) obejmujące doliny. Stanowią one łącznie około 85% powierzchni gminy.

Zgodnie z przyrodniczo – leśną regionalizacją Polski, gmina Boguszów - Gorce położona jest w podokręgu Gór Wałbrzyskich Południowych (G.1.a.5.e), okręg Zewnętrznych Pasm Sudetów Środkowych, Kraina Sudetów, Dział Sudecki.

Charakterystyczny krajobraz gminy Boguszów - Gorce, położony jest pomiędzy masywami górskimi - Gór Wałbrzyskich, z Chełmcem (851 m npm) i Mniszkiem (704 m npm) i Gór Kamiennych z masywem Dzikowca (Dzikowiec Wielki - 836 m npm i Dzikowiec Mały - 696 m npm).

Rysunek 2 Obszary chronione na terenie miasta Boguszków - Gorce

Parki krajobrazowe

- Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich,

Park położony jest w Sudetach Środkowych, na południe od Wałbrzycha i obejmuje środkową najwyższą część Gór Kamiennych (Pasma Lesistej- 851 m n.p.m.) i zachodnią część Gór Suchych z Waligóra (936 m n.p.m.) oraz wschodni fragment Gór Wałbrzyskich (masyw Borowej - Borowa (854 m n.p.m.) i Rybnicki Grzbiet. Od południa graniczy z Czeskim CHKO (parkiem Krajobrazowym "Broumovsko").

Ponad 88% powierzchni parku pokrywają lasy będące w większości monokulturami. Lasy objęte zasięgiem granic parku i położone w strefie ochronnej /otulinie/ zaliczane są do lasów wodochronnych i glebochronnych. Ponad 70% wszystkich powierzchni leśnych, administrowane jest przez Nadleśnictwo Wałbrzych, a pozostałe 30% przez Nadleśnictwo Kamienna Góra. Kompleksy leśne w 87% stanowią drzewostany świerkowe, 8% bukowe, pozostałość 5% to lasy mieszane.

Rozległe zespoły sztucznych świerczyn, zaliczane są do kwaśnych borów. Gęstość runa leśnego i skład florystyczny przy wysokim stopniu zwarcia drzew jest obecnie bardzo uboga, reprezentuje je zaledwie kilka gatunków pospolitych jak: szczawik zajęczy, wietlica samcza, śmiałek pogięty i borówka czarna. W wyższych położeniach, gdzie zwarcie koron jest mniejsze w runie dodatkowo występują paprocie oraz trzcinnik leśny. W drzewostanach

bukowych szczególną uwagę zwracają małe zespoły żyznej buczyny sudeckiej z bogatym runem, w którym występuje szczawik zajęczy, wietlica samicza, narecznica samcza, szczyr trwały, niecierpek pospolity. W kwaśnej buczynie górskiej głównym gatunkiem panującym jest: buk zwyczajny z udziałem jaworu, grabu i jarzębiny. W runie występują: płaty pokrzywy, marzanka wonna, gajowiec żółty, trzcinnik leśny, kopytnik pospolity.

Liczne fragmenty lasów mieszanych jaworowo-świerkowych charakteryzuje runo z licznymi gatunkami paproci, paprotnikiem kolczastym, gwiazdnicą gajową i skupiskami śnieżycy wiosennej.

Stosunkowo niewielkie i mało zróżnicowane biotopy regionu są przyczyną ubóstwa gatunkowego tutejszej fauny. Generalnie należy ona do zachodniosudeckiego okręgu, dla którego typowym przedstawicielem jest nieduży gryzoń leśny żołędnicą występująca w Górach Suchych. Na granicy lasu spotykana jest kuna leśna i jeź europejski. Występuje tu też jelen szlachetny, sarna dzik, lis, wiewiórka /pod ochroną gatunkową, zajęc szarak, ryjówka górską/, a także przybywający z Gór Sowich muflon - gatunek introdukowany. Należy dodać, że w 1994 roku w Paśmie Lesistej znaleziono ślady pobytu niedźwiedzia brunatnego, który w latach 1991 - 1994 wędrował po Sudetach. Z ciekawszych gatunków ptaków należy wymienić myszołowa /pod ochroną gatunkową/, ziębę, pliszkę górską, pluszcza, jarząbka, sowę włochatą, krzyżodzioba świerkowego. Gady reprezentowane są m.in. przez: padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego, jaszczurki zwinkę i żyworodną. Z płazów /pod ochroną gatunkową/ m.in.: żabę trawną, ropuchę szarą, traszkę górską, salamandrę plamistą. W stosunkowo nielicznych ale czystych potokach górskich występują pstrągi.

Obszary chronionego krajobrazu

- Kopuły Chełmca,

Obszar Chronionego Krajobrazu Kopuły Chełmca został utworzony rozporządzeniem wojewody wałbrzyskiego z 1998r, z późniejsza zmiana rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 sierpnia 2007r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Kopuły Chełmca (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 199, poz 2487).

Kopuła Chełmca to odosobniony masyw zbudowany z porfirów, położony między trzema miastami: Wałbrzychem, Szczawnem Zdrój i Boguszowem Gorce. Szczególne walory krajobrazowe ma sam Chełmiec (851 m. n.p.m.), górujący nad Wałbrzychem. Jest to jeden z najwyższych szczytów Gór Wałbrzyskich.

Charakterystyczny kopulasty kształt góry te zawdzięczają swojej budowie geologicznej. Są mianowicie zbudowane z odpornych na wietrzenie, górnokarbońskich porfirów, należących

do skał wylewnych. Ich otoczenie zaś to silnie zerodowane osadowe skały karbońskie. Ich wartość naukowa jest niewielka, ale dzięki temu, że leżą blisko aglomeracji wałbrzyskiej, dzięki bogactwu florystycznemu lasów i zróżnicowanej topografii są bardzo przydatne dla celów rekreacyjnych i dla uprawiania sportu.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kopuły Chełmca” obejmuje obszar o powierzchni 1200 ha i położony jest w granicach administracyjnych miast: Boguszków - Gorce, Szczawno – Zdrój i Wałbrzych.

Obszary Natura 2000

Natura 2000 jest najmłodszą z form ochrony przyrody, wprowadzoną w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej. Obszary Natura 2000 powstają we wszystkich państwach członkowskich tworząc Europejską Sieć Ekologiczną obszarów ochrony Natura 2000. Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej. Obszary Natura 2000 stanowią obszary specjalnej ochrony ptaków (oso) oraz obszary specjalnej ochrony siedlisk (soo).

PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie

W krajobrazie tego obszaru przeważają rozległe obszary bardzo ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, przy mniejszym udziale gruntów ornych. W wyniku sąsiedztwa licznych ośrodków przemysłowych lasy zostały silnie zmienione w wyniku intensywnej eksploatacji, jednak na znacznych obszarach zachowały się cenne jaworzyny, kwaśne i żyzne buczyny górskie, podgórskie łągi olszowo-jesionowe oraz fragmenty borów bagiennych. Istotny jest również znaczny udział wychodni i osuwisk skalnych oraz licznych niewielkich zbiorników wodnych. Ze względu na znaczne walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe region ten powinien rozwijać się w kierunku agroturystyki i nieszkodliwych dla przyrody form turystyki. Zwierzęta tu występujące to: Bocian czarny, Bocian biały, Trzmielojad, Kania czarna, Błotniak stawowy, Sokół wędrowny, Jarząbek, Kropiatka, Derkacz, Żuraw, Puchacz, Sóweczka, Włochatka, Zimorodek, Dzięcioł zielonosiwy, Dzięcioł czarny, Dzięcioł średni, Lerka, Jarzębiatka, Muchołówka mała, Muchołówka białoszyja, Gąsiorek, Ortolan, Czeczotka, Perkoz, Perkoz dwuczuby, Łabędź niemy, Cyraneczka, Czernica, Jastrząb, Krogulec, Pustułka, Kobuz, Przepiórka, Wodnik, Kokoszka, Łyska, Czajka, Kszyk, Słonka, Siniak, Turkawka, Krętogłów, Brzegówka, Świerszczak, Strumieniówka, Trzcinniczek, Srokosz, Dziwonia.

PLH020057 Masyw Chełmca

Obszar kluczowy dla zachowania priorytetowego siedliska jaworzyn miesięcznicowych w Sudetach, obejmuje 20% znanego arealu tego podtypu siedliska. Poza tym obszar ten jest bardzo ważny dla zachowania pełnej zmienności buczyn sudeckich. Występują tu bardzo dobrze wykształcone i zachowane kwaśne buczyny sudeckie, a także bardzo ciekawe płaty żyznych buczyn wytworzone na wysiękach. Jest to miejsce gniazdowania i żerowania wielu gatunków ptaków i nietoperzy.

PLH020038 Góry Kamienne

Na terenie Gór Kamiennych stwierdzono występowanie aż 17 typów siedlisk przyrodniczych, zajmujących w sumie prawie 50% powierzchni obszaru. Główne siedliska naturalne to lasy Tilio-Acerion, mezo- i eutroficzne buczyny oraz bory bagienne. Wśród półnaturalnych siedlisk nieleśnych należy zwrócić uwagę na ekstensywnie użytkowane podgórskie łąki należące do związku Arrhenatherion oraz łąki trzęślicowe, a także bardzo istotne bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe z kostrzewą czerwoną *Festuca rubra*, które pokrywają większość pastwisk. Obszar jest bardzo ważny dla ochrony rzadkich w Polsce podgórskich łąk Polygono-Trisetion (6520) oraz naskalnych muraw nawapiennych ze związku Alysso-Sedion (6110) w rezerwacie "Kruczy Kamień". Na niewielkich powierzchniach występują suche murawy (*Brometalia erecti*) i ich stadia sukcesyjne (obejmujące m.in. bogate stanowiska storczyków), siedliska naskalne oraz jaskinie.

Lasy

Lasy i grunty leśne stanowią ok. 42% powierzchni gminy. Większość lasów to monokultury świerkowe. Innym dominującym na terenie gminy gatunkiem drzew jest modrzew. Poza nim w lasach gminy występują również jesiony, olchy oraz sporadycznie klony, jawory i buki. Obecny stan zalesienia różni się od pierwotnie występującego na terenie gminy. Całkowicie zniszczone zostały dominujące dawniej lasy liściaste, których miejsce zajęły wspomniane monokultury świerkowe.

2.6.1. Zagrożenia wpływające na różnorodność biologiczną

Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na spadek bioróżnorodności i pogarszanie się świadczeń ekosystemów jest zmiana siedlisk, zmiana klimatu, napływ

gatunków inwazyjnych, nadmierne eksploatowanie zasobów żywych i zanieczyszczenie środowiska.

Do istotnych zagrożeń na obszarze miasta Boguszów - Gorce należy zaliczyć:

- zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, jako środowiska organizmów żywych, mogące wpływać na tempo wzrostu roślin, osłabienie rodzimych gatunków i zwiększenie ich podatności na inne szkodliwe dla nich czynniki, takie jak zmiany siedliska czy przeciwstawienie się gatunkom inwazyjnym,
- urbanizacja i fragmentaryzacja terenu (np. budowa infrastruktury komunikacyjnej) powodująca zaburzenia składu gatunkowego siedlisk,
- oddziaływanie turystyki i rekreacji: ograniczenie powierzchni naturalnej i półnaturalnej, zmiany warunków siedliskowych w wyniku zanieczyszczenia środowiska, degradacja krajobrazu.

2.7. Klimat akustyczny

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najważniejszych czynników określających jakość środowiska, bezpośrednio odczuwalnym przez człowieka i mającym istotne znaczenie dla możliwości odpoczynku i regeneracji sił. Narażenie na hałas może wręcz stanowić zagrożenie dla jego zdrowia. Dużym problemem dla człowieka jest hałas komunikacyjny, a w szczególności drogowy, ze względu na obszar i liczbę osób objętych jego oddziaływaniem oraz racjonalne możliwości jego ograniczania. Hałas przemysłowy natomiast nie jest tak trudnym zagadnieniem, gdyż ma on zwykle zasięg lokalny, odpowiednie regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, które eliminują istniejące zagrożenia.

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym normującym dopuszczalne poziomy hałasu jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. (Dz. U. 2012 r., poz.1109). Wartości te muszą stanowić bezwzględnie przestrzeganą normę w odniesieniu do nowo planowanych terenów. Ponadto wartości poziomów dopuszczalnych zależne są od funkcji urbanistycznej jaką spełnia dany teren. Dla terenów wymagających intensywnej ochrony przed hałasem określone są najniższe poziomy dopuszczalne, natomiast dla terenów gdzie ochrona przed hałasem nie jest zagadnieniem krytycznym poziomy dopuszczalne są najwyższe.

2.7.1. Zagrożenia wpływające na klimat akustyczny

Ocenia się, że głównym zagrożeniem klimatu akustycznego w Mieście Boguszów - Gorce jest hałas komunikacyjny, szczególnie drogowy, a coraz mniejsze znaczenie ma hałas przemysłowy. Hałas drogowy (uliczny), który jest związany przede wszystkim z ruchem samochodowym stanowi główne zagrożenie na terenach zurbanizowanych. Prowadzony monitoring hałasu potwierdził znaczne przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu na tych terenach. Do głównych przyczyn wzrostu zagrożenia ponadnormatywnym hałasem drogowym zalicza się:

- gwałtowny wzrost liczby samochodów od początku lat 90-tych,
- słaby rozwój infrastruktury drogowej, słaba jakość nawierzchni, powszechny brak obwodnic,
- niewłaściwa lokalizacja działalności usługowo-produkcyjnej prowadzonej przez małe firmy zlokalizowane najczęściej w osiedlach mieszkaniowych.

2.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne (PEM) występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych. Stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne czy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia są źródłami pól elektromagnetycznych – promieniowania niejonizującego. Zasady ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym zostały określone w ustawie Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z art. 123 niniejszej ustawy, ocena poziomów elektromagnetycznych w środowisku jest zadaniem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. WIOŚ we Wrocławiu w latach 2011-2013 wykonał badania poziomów elektromagnetycznych na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej, również między innymi w Mieście Boguszów – Gorce i otrzymano wynik na poziomie:

- Boguszów - Gorce – poziom 0,82 V/m.

3. Wpływ na stan środowiska w przypadku braku realizacji założeń Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce

Degradacja środowiska życia człowieka stanowi jeden z najważniejszych, jeśli nie najważniejszy problem współczesnego świata. Pogorszenie jakości środowiska, prowadzące do ograniczenia jego użyteczności, staje się problemem wielu obszarów. Aby ograniczyć

zmiany stanu środowiska, zachodzące pod wpływem czynników antropogenicznych, należy w sposób właściwy prowadzić proces transformacji gospodarki w danym regionie uwzględniając ochronę istniejącego systemu ekologicznego oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiskowych to istotny warunek dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, będącego jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa i województwa. Działania wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Boguszów - Gorce będą miały istotny i zróżnicowany wpływ na stan środowiska obszaru i możliwości ochrony jego walorów przyrodniczych. Całkowite bądź częściowe odstępianie od realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie może skutkować wystąpieniem szeregu niekorzystnych zjawisk w większości komponentów środowiska i pogorszeniem się stanu środowiska przyrodniczego jako całości.

Brak dokumentu, który kompleksowo określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Boguszów - Gorce oraz formułuje kierunki i rodzaje działań w aspekcie rozwoju zrównoważonego będzie negatywnie wpływać na stan środowiska poprzez:

- utrzymanie się na stałym poziomie lub wzrost emisji pochodzącej z instalacji, bazujących na przestarzałej technice i technologii, niespełniających standardów,
- utrzymanie się na stałym poziomie lub wzrost zużycia surowców i energii w związku z eksploatacją instalacji w technikach tradycyjnych,
- utrwalanie postaw społecznych pozostających w sprzeczności z szerokorozumianą ochroną środowiska (brak poszanowania dóbr materialnych, przestrzeni oraz zasobów środowiska),
- utrudnienie dostępu do podstawowych usług publicznych,
- emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego z nieefektywnego systemu powiązań infrastrukturalnych,
- emisji zanieczyszczeń do środowiska intensyfikowaną przez obecnie funkcjonującą infrastrukturę transportową, nie posiadającą często odpowiednich rozwiązań technicznych chroniących środowisko,
- nieprawidłowego zagospodarowywania ścieków, szczególnie na obszarach pozbawionych sieci kanalizacyjnej,
- nieprawidłowego zagospodarowywania odpadów, szczególnie z sektora komunalnego,
- spadku jakości usług publicznych,

- degradacji gleb i zasobów wodnych w wyniku niewłaściwie zorganizowanej i prowadzonej gospodarki rolnej,

zatem w konsekwencji może się to wiązać z:

- zanieczyszczeniami zasobów wodnych w związku ze wzrostem wytwarzania ścieków i ich niewłaściwym odprowadzaniem,
- zmniejszaniem się zasobów wodnych,
- postępującą degradacją gleb,
- degradacją walorów krajobrazowych,
- hałasem komunikacyjnym,
- pogorszeniem jakości życia mieszkańców.

Dobry stan środowiska stymulował będzie wzrost dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego, zachęci do inwestowania i osiedlania się. Natomiast postępująca degradacja może stanowić poważną barierę rozwoju regionu i uniemożliwić osiągnięcie założonych celów.

4. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa do najistotniejszych zagrożeń ochrony środowiska (szczególnie dotyczących obszarów objętych ochroną) w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego należą:

- pomijanie wymagań ochrony przyrody lub niedostateczne ich uwzględnianie w strategiach rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki i w planach rozwoju regionalnego i lokalnego,
- realizacja inwestycji (punktowych i liniowych) bez uwzględniania potrzeb ochrony siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt,
- brak właściwego egzekwowania przepisów ochrony przyrody,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych,
- wspieranie takich kierunków rozwoju rolnictwa, które negatywnie oddziałują na poziom różnorodności gatunkowej i krajobrazowej.

Projekt Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce identyfikuje problemy w zakresie ochrony środowiska:

Powierzchnia ziemi

Główne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia gleb wzdłuż dróg oraz zanieczyszczenia wynikające z sąsiedztwa przemysłu. Istotne są tutaj działania prewencyjne projektowane w ramach oceny oddziaływania na środowisko, a także strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego jak również emisją zanieczyszczeń przemysłowych oraz stosowaniem nawozów mineralnych.

Budowa geologiczna

Najważniejszymi zagrożeniami dla zasobów geologicznych jest brak zabezpieczenia terenów udokumentowanych lub perspektywicznych złóż przed trwałą zabudową, jak również prowadzenie nielegalnej eksploatacji kopalin, szczególnie kruszyw.

Powietrze atmosferyczne i klimat

Na podstawie analizy stanu aktualnego jakości powietrza na terenie aglomeracji odnotowano przekroczenia stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu. Jedną z podstawowych przyczyn przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla większości zanieczyszczeń jest spalanie paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych oraz emisja pochodząca z transportu samochodowego.

Wody

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane jest głównie niskim stopniem skanalizowania obszarów wiejskich bądź nieprawidłowo gromadzonymi ściekami bytowymi. Ponadto poważnym zagrożeniem dla wód, obok nieuregulowanej gospodarki wodno-ściekowej, są spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, w tym niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nadmiernych dawek nawozów i środków ochrony roślin. Prowadzi to do zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych związkami biogennymi (związki azotu i fosforu) oraz pestycydami. Na zanieczyszczenie wód podziemnych mają wpływ również składowiska odpadów, zwłaszcza obiekty bez uszczelnień i drenażu.

Ochrona przyrody

Do najistotniejszych problemów ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000, należy fragmentacja siedlisk – głównie ze względu na budowę infrastruktury komunikacyjnej (drogi,

obwodnice), a także w wyniku nieodpowiedniej zabudowy hydrotechnicznej w niektórych miejscach dolin rzecznych. Z punktu widzenia ekosystemów wodnych i zależnych od wód, bardzo ważna jest poprawa jakości wód oraz utrzymywanie odpowiedniej wilgotności siedlisk. Nagłe zmiany stosunków wodnych prowadzą zazwyczaj do nieodwracalnych przekształceń siedlisk oraz ustępowania gatunków roślin i zwierząt (często zagrożonych).

Klimat akustyczny

W celu poprawy klimatu akustycznego na terenie gminy Boguszów - Gorce oraz w celu ochrony środowiska przed negatywnym działaniem hałasu należy:

- podejmować działania, które spowodują zmniejszenie uciążliwości powodowanej przez hałas drogowy,
- poprzez zadania inwestycyjne polegające na modernizacjach dróg i tworzeniu osłon naturalnych, ograniczać rozprzestrzenianie się hałasu komunikacyjnego,
- ustalić, że w planach zagospodarowania przestrzennego zostaną wydzielone tereny pod realizację zorganizowanej działalności inwestycyjnej, zakładów mogących być potencjalnymi źródłami hałasu do środowiska,
- w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniać kształtowanie klimatu akustycznego,
- nie dopuszczać do realizacji inwestycji, które mogą być źródłem dużej emisji hałasu do środowiska ze względu na rodzaj prowadzonej działalności lub technologie produkcji.

Realizacja celu krótkoterminowego, którym jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez jego obniżenie do poziomu obowiązujących standardów winna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem klimatu akustycznego.(źródło: Program Ochrony Środowiska...)

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Interpretacja zgodności projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce z wybranymi dokumentami o randze międzynarodowej i krajowej prezentuje tabela 6.

Tab. 6. Analiza zgodności Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce z dokumentami międzynarodowymi i krajowymi.

Cel strategiczny	Stopień powiązania	Cele i priorytety uwzględnienie w Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce
DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓLNOTOWE		
<i>Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>		
Celem strategii „Europa 2020” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: - inteligentny (rozwój gospodarki oparty na wiedzy i innowacji), - zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej), - sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną)	+	Priorytety ustanowione w Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce są zgodne z wszystkimi kierunkami zaproponowanymi w strategii „Europa 2020”.
<i>Zrównoważona Europa dla Lepszego Świata: Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej</i>		
Cel nadrzędny: rozwój zrównoważony. Strategia UE proponuje następujący zestaw priorytetowych celów na poziomie Wspólnoty: - ograniczenie zmian klimatycznych oraz wzrostu zużycia paliw kopalnych, - bardziej odpowiedzialne zarządzanie zasobami naturalnymi, - inwestowanie w naukę i technologię z myślą o przyszłości, - poprawa systemu transportowego oraz systemu zarządzania gruntami.	+/-	Cele zostały uwzględnione w Strategii rozwoju Miasta BG w działaniach z priorytetów: 2, 3.
<i>VII Program działań na rzecz środowiska (7EAP) – priorytety polityki ochrony środowiska w UE do roku 2020 (projekt)</i>		
W siódmym Programie zostało zaproponowanych dziewięć celów priorytetowych, obejmujących priorytety tematyczne: - ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE, - przekształcenie UE w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, - ochrona obywateli UE przed związanymi ze środowiskiem naciskami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu, - maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska, - poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska, - zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen, - lepsze uwzględnianie problematyki ochrony środowiska i większa spójność polityki, - wspieranie zrównoważonego charakteru miast UE, - zwiększenie skuteczności działań unijnych mających na celu stawienie czoła wyzwaniom związanym	+	Cele zostały uwzględnione w Strategii rozwoju Miasta BG w działaniach z priorytetów: 2.

z ochroną środowiska i klimatem na poziomie regionalnym i globalnym.		
Nasze ubezpieczenie na Życie – nasz kapitał naturalny – strategia różnorodności biologicznej UE do 2020 roku		
Strategia ma na celu powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów w Unii Europejskiej (UE) do 2020 r. poprzez określenie sześciu celów priorytetowych: - ochrona i przywrócenie stanu przyrody, - utrzymanie i wzmocnienie ekosystemów i ich funkcji, - zapewnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i leśnictwa, - zapewnienie zrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych, - zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych, - podjęcie kwestii światowego kryzysu różnorodności biologicznej.	+	Cele zostały uwzględnione w Strategii rozwoju Miasta BG w działaniach z priorytetów: 2.
DOKUMENTY KRAJOWE		
Strategia Rozwoju Kraju 2020		
Głównym celem strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia realizuje również cele szczegółowe w następujących obszarach strategicznych: - Obszar I. Sprawne i efektywne państwo – kontrolowanie procesów suburbanizacji, planowanie na obszarach rozwojowych i stosowanie planowania funkcjonowania, uwzględniającego również aspekt społeczny oraz ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, - Obszar II. Konkurencyjna gospodarka – zapewnienie zrównoważonego rozwoju poprzez harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska, inwestowanie w ochronę wód i gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami i ochronę powietrza, - Obszar III. Spójność społeczna i terytorialna - większa spójność terytorialna, dostępność usług publicznych, szeroka skala szans rozwoju jednostki, mądra i efektywna integracja społeczna.	+	Priorytety ustanowione w Strategii rozwoju Miasta BG są zgodne z celami zawartymi we wszystkich obszarach strategicznych wskazanych w Strategii Rozwoju Kraju 2020.
Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016		
Brak sprecyzowanego celu strategicznego polityki ekologicznej państwa. Zakres działań dotyczy m. in.: zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej oraz harmonizacji rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych.	+/-	Działania sformułowane w sposób ogólny, w zakresie związanym ze Strategią został ujęty we wszystkich 4 priorytetach.
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”		
Celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:	+	Wypełnienie działań Strategii rozwoju Miasta BG z priorytetów 1-6 przyczyni się do osiągnięcia celu

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), - równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), - efektywności i sprawności państwa.		strategicznego Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Najistotniejsze znaczenie będą miały działania priorytetu związanego z dynamiczną gospodarką i rozwojem przedsiębiorczości.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie		
Najistotniejsze cele polityki regionalnej do 2020 roku: - wspomagania wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”), - budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”), - tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).	+	Wypełnienie działań Strategii rozwoju Miasta BG z priorytetów 1-6 przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Najistotniejsze znaczenie będą miały działania priorytetu związanego z dynamiczną gospodarką i rozwojem przedsiębiorczości.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko Perspektywa 2020		
Celem głównym jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe: - zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, - zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, - poprawa stanu środowiska.	+	Cele zostały ujęte w Strategii rozwoju Miasta BG głównie w działaniach priorytetu związanego z atrakcyjnym środowiskiem zamieszkania.
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”		
Cel główny: wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy.	+	Cel został przyjęty w Strategii rozwoju Miasta BG w działaniach z priorytetu 1.
Strategia Rozwoju Transportu do 2020 (z perspektywą do 2030)		
Cel główny: zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Cele szczegółowe: - stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej,	+	Cele zostały ujęte w Strategii rozwoju Miasta BG głównie w działaniach priorytetu dotyczącego sprawnej i efektywnej infrastruktury.

- poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym, - bezpieczeństwo i niezawodność, - ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, - zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.		
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2012		
Celem niniejszej aktualizacji jest analiza stanu zaawansowania realizacji inwestycji na rzecz poprawy oczyszczania ścieków komunalnych, określenie stopnia wypełnienia zobowiązań akcesyjnych w okresach pośrednich (2005, 2010, 2013) oraz w 2015 r., sprawdzenie poprawności wyznaczenia aglomeracji (ujednolicenie metodyki obliczania RLM).	+	Zawarcie celu w działaniach realizowanych na rzecz poprawy stanu infrastruktury środowiska z priorytetu 2.
DOKUMENTY REGIONALNE		
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020r.		
Najważniejszym celem strategii jest nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku. Cele szczegółowe przedstawiają się następująco: - rozwój gospodarki opartej na wiedzy, - zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej, - wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, - ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa, - zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych, - wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników, - włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia, - podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.	+	Założenia priorytetów 1-6 Strategii rozwoju Miasta BG są zgodne ze wszystkimi ośmioma celami Strategii Rozwoju WDO.
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020		
Wyznaczono następujące cele strategiczne rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej: - nowy profil gospodarczy oparty na aktywności nowoczesnych firm, - partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych, - zrewitalizowane obszary zamieszkania, obiekty i przestrzeń publiczną, - nowoczesna oferta turystyczna, - dogodna dostępność komunikacyjna, - rozpoznawalne nowe symbole i marki, - kompleksowa integracja gmin.	+	Priorytety Strategii rozwoju Miasta BG są zgodne ze wszystkimi celami Strategii rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej.
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 (projekt)		
Cel główny: Wzrost konkurencyjności Dolnego Śląska zapewniający poprawę poziomu życia jego mieszkańców przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju	+	Priorytety Strategii rozwoju Miasta BG są zgodne ze wszystkimi celami

Cele wg Osi priorytetowych: • Cel osi I - Wzrost konkurencyjności i rozwój gospodarki regionu w oparciu o badania i rozwój, innowacje oraz nowe rozwiązania dla przedsiębiorstw • Cel osi II - Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych w regionie • Cel osi III - Zmniejszenie emisyjności gospodarki oraz wzrost udziału energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych i zwiększenie efektywności energetycznej • Cel osi IV - Poprawa stanu środowiska oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych • Cel osi V - Poprawa dostępności transportowej regionu oraz jakości i standardów transportu na Dolnym Śląsku • Cel osi VI - Zapewnienie infrastruktury dla spójności społecznej i poprawy jakości życia, w szczególności ubogich społeczności • Cel osi VII - Modernizacja i wzmocnienie infrastruktury edukacyjnej • Cel osi VIII - Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników • Cel osi IX - Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia • Cel osi X - Podniesienie jakości i dostępności edukacji • Cel osi XI - Zapewnienie sprawnego i efektywnego wykorzystania środków funduszy strukturalnych w ramach RPO WD		RPO WD
Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Perspektywa 2020		
Cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa: - umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej, społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturalnej w powiązaniu z sąsiednimi regionami Polski, Czech i Niemiec oraz ukształtowanie Dolnego Śląska jako harmonijnie rozwiniętego, europejskiego regionu węzłowego o wysokim stopniu konkurencyjności i gospodarce opartej na wiedzy, - zintegrowana ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne ich wykorzystanie oraz udostępnienie, a także stworzenie spójnego, regionalnego systemu obszarów chronionych, - zintegrowana ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz utrzymanie tożsamości i odrębności kulturowej regionu, - harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego, jako głównego węzła sieci osadniczej województwa, - harmonizowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego i aktywne przekształcanie pozostałych elementów systemu osadniczego województwa, - efektywne wykorzystanie własnych zasobów województwa dla poprawy jakości życia i standardów zaspokajania potrzeb społeczeństwa, - ukształtowanie sprawnych, bezpiecznych systemów transportu i komunikacji, powiązanych z	+/-	Cele w zakresie związanym ze Strategią rozwoju Miasta BG są przede wszystkim zawarte w priorytecie 3 – sprawna i efektywna infrastruktura.

systemem krajowym i europejskim oraz sprawnych, sieci infrastruktury technicznej, zapewniających dostawy wody i energii, właściwą gospodarkę odpadami oraz zapobieganie awariom i negatywnym skutkom klęsk żywiołowych.		
---	--	--

6. Prognoza oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska

Celem niniejszego rozdziału jest określenie przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą wystąpić pod wpływem realizacji poszczególnych działań zawartych w Strategii rozwoju Miasta Boguszków – Gorce na lata 2014 - 2020.

Prognoza Strategii nie jest dokumentacją szczegółową, ponieważ jej głównym celem jest odniesienie zasadniczej treści ocenianego dokumentu do polityki ekologicznej oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także do ogólnego kierunku Strategii rozwoju miasta Boguszków - Gorce w kontekście ochrony środowiska.

Analiza i ocena przyjętych działań została przedstawiona za pomocą tabeli. Przy ocenie zastosowano następujące kategorie wartościowania:

- pozytywny wpływ na środowisko; prowadzący do odbudowy, wzbogacenia systemu lub co najmniej zachowania najistotniejszych wartości środowiskowych i standardów jakości środowiska,
- negatywny wpływ na środowisko; prowadzący do degradacji lub potencjalnie stwarzający zagrożenia środowiska, wpływający na niezachowanie standardów jakości środowiska,
- negatywny wpływ na środowisko na etapie budowy, konieczność stosowania działań minimalizujących możliwe oddziaływanie negatywne; korzystny wpływ w dalszej perspektywie,
- 0 - brak oddziaływania lub minimalne, nieznaczące oddziaływanie (na granicy neutralności).

Przy określaniu wpływu realizacji ustaleń Strategii rozwoju Miasta Boguszków - Gorce na elementy środowiska posłużono się kryteriami dotyczącymi:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże),
- czasu trwania oddziaływania (krótkookresowe, średniookresowe, długookresowe),
- trwałość oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, przejściowe, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Dodatkowo uwzględniono oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe, chwilowe, pozytywne, negatywne, przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność sieci tych obszarów

Tab. 7 Ocena wpływu na środowisko działań wskazanych w Strategii rozwoju Miasta Boguszków - Gorce

Lp.	Nazwa działania	Komponent środowiska							
		Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione	Surowce naturalne	Powierzchnia ziemi (gleby, rzeźba terenu)	Wody powierzchniowe i podziemne	Klimat / jakość powietrza	Hałas (klimat akustyczny)	Krajobraz kulturowy, zabytki i dobra kultury	Ludzie (zdrowie, warunki życia, zachowania społeczne)
PRIORYTET 1 – Dynamiczna gospodarka i rozwój przedsiębiorczości									
1.	Inkubacja firm innowacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	
2.	Tworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania	0	0	0	0	0	0	0	
PRIORYTET 2 – Atrakcyjne środowisko zamieszkania									
3.	Przeciwdziałanie niskiej emisji		0					0	
4.	Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i zasobów mieszkaniowych	0		0	0		0	0	
5.	Ochrona różnorodności biologicznej		0				0	0	
6.	Poprawa stanu infrastruktury środowiska								
7.	Rozbudowa osadnictwa mieszkaniowego				0	0	0	0	
8.	Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej	0	0	0	0	0	0	0	
9.	Poprawa poziomu edukacji i promowania uczenia się przez całe życie	0	0	0	0	0	0		
10.	Ułatwienie dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług publicznych	0	0	0	0	0	0	0	

PRIORYTET 3 – Sprawna i efektywna infrastruktura								
11.	Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Miasta Boguszów – Gorce i jego atrakcji turystycznych z szeroko rozumianym otoczeniem							
12.	Poprawa parametrów technicznych dróg							
13.	Zwiększenie dostępności technologii informacyjno - komunikacyjnych							
PRIORYTET 4 – Aktywna społeczność								
14.	Pobudzanie aktywności lokalnych	0	0	0	0	0	0	
15.	Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie/Podnoszenie poziomu kształcenia	0	0	0	0	0	0	
16.	Promowanie włączenia społecznego	0	0	0	0	0	0	
17.	Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	0	0	0	0	0	0	
PRIORYTET 5 – Przyjazna przestrzeń turystyczna								
18.	Zapewnienie odpowiedniego standardu obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej							
19.	Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych sportowych i rekreacyjnych	0	0					
PRIORYTET 6 – Nowy wizerunek Boguszowa - Gorc								
20.	Promowanie pozytywnych skojarzeń							
21.	Zintegrowanie form prezentacji informacji							

Pojęcie „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem norm jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Natomiast przez znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony lub pogorszyć integralność obszaru lub jego powiązania z innymi obszarami.

Tak więc, nie wszystkie oddziaływania negatywne są oddziaływaniami znaczącymi. Oddziaływania negatywne wynikać mogą z faktu przeznaczenia pod zabudowę zasobów użytków rolnych, emisji hałasu, zmianą krajobrazu.

Inwestycje w ramach Strategii rozwoju Miasta Boguszków - Gorce będą indywidualnie każdorazowo analizowane pod względem możliwego oddziaływania na środowisko (w tym na obszary Natura 2000) oraz oddziaływania transgranicznego. Żadna inwestycja o stwierdzonym negatywnym oddziaływaniu na środowisko nie będzie mogła być realizowana w ramach Strategii.

6.1. Oddziaływania pozytywne

W Strategii rozwoju Miasta Boguszków – Gorce na lata 2014 - 2020, w zakresie oddziaływania na środowisko, wyznaczono ogólny cel priorytetu: **Boguszków - Gorce atrakcyjnym miejscem rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o zasoby środowiska naturalnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i miastem przyjaznym mieszkańcom, zapewniającym korzystne warunki zamieszkania i rozwoju kapitału ludzkiego.**, istotne z punktu widzenia ochrony środowiska (uwzględniające wymogi dokumentów międzynarodowych i krajowych oraz wyniki przeprowadzonej analizy SWOT), tj.:

- ✓ Dynamiczna gospodarka i rozwój przedsiębiorczości (w obszarze transportu oraz technologii informacyjno – komunikacyjnych)

- ✓ Atrakcyjne środowisko zamieszkania (w obszarze rynku pracy, włączenia społecznego oraz edukacji)
- ✓ Sprawna i efektywna infrastruktura (w obszarze transportu oraz technologii informacyjno - komunikacyjnych)
- ✓ Aktywna społeczność (w obszarze rynku pracy, włączenia społecznego oraz edukacji)
- ✓ Przyjazna przestrzeń turystyczna (w obszarze turystyka/ środowisko i zasoby)

Realizacja kierunków działań przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju wpłynie na poprawę i ochronę stanu środowiska, przede wszystkim na:

- różnorodność biologiczną,
- zasoby naturalne,
- zachowanie potencjału gleb,
- jakość wód,
- jakość powietrza,
- klimat akustyczny,
- gospodarkę odpadami,
- krajobraz kulturowy;

Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie) oraz poprzez wzrost ich świadomości ekologicznej.

Ponadto można pokusić się o stwierdzenie, iż dbałość człowieka o stan środowiska jest ściśle powiązana z silnym poczuciem tożsamości regionalnej. Identyfikacja ludzi z miejscem zamieszkania skłania do większej odpowiedzialności i dbałości o otoczenie.

6.2. Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce, związane mogą być przede wszystkim z budową lub rozbudową: dróg, obwodnicy Miasta oraz rewitalizacją budynków.

W etapie planowania nie można wskazać jednoznacznie oddziaływania inwestycji na środowisko, wynika to z braku informacji na temat szczegółowej lokalizacji, szczegółowego rozmiaru i technologii przedsięwzięcia, które będą możliwe do określenia na etapie opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Strategia rozwoju Miasta Boguszów - Gorce w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez wielostronne inwestycje, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegająca na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. W stosunku do obszarów objętych ochroną prawną ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 627) przewiduje ograniczenia w ich użytkowaniu, wynikające z konieczności zachowania i ochrony ich walorów i wartości przyrodniczych, krajobrazowych bądź kulturowych.

W stosunku do obszarów wyznaczonych jako obszar Natura 2000 oraz do projektowanych obszarów Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000. Przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlegają ocenie oddziaływania na środowisko pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Miarodajna jest jedynie indywidualna ocena (gruntowne rozpoznanie, badania) z zastosowaniem metodyk referencyjnych.

Jak już wcześniej wspomniano termin „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.

Zasadniczo inwestycje planowane w ramach priorytetu: **atrakcyjne środowisko zamieszkania, przyjazna przestrzeń turystyczna** nie posiadają znacznych potencjalnych oddziaływań negatywnych, poza ryzykiem wystąpienia niekorzystnych interakcji wskutek prowadzenia inwestycji liniowych i punktowych tj. np. budowy/rozbudowy dróg publicznych, rewitalizacji oraz termomodernizacji budynków (wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, hałas, krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby).

Potencjalne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Strategii rozwoju Miasta stanowią przede wszystkim okresowe i chwilowe zagrożenie przemieszczające się wraz z pracami budowlanymi, zanikającymi po ich zakończeniu, które mogą powodować:

- zajęcie przestrzeni, jeżeli nastąpi w terenach zielonych lub strefach buforowych terenów cennych przyrodniczo;
- wzrost oddziaływań negatywnych związanych z rozwojem turystyki w związku z powstaniem produktów turystycznych i presji na obszary chronione;
- pogorszenie ładu przestrzennego;
- zwiększenie powierzchni obszarów narażonych na hałas;
- wzrost zużycia surowców, materiałów, paliw i energii;
- wzrost zanieczyszczeń do powietrza;
- wzrost ilości odpadów i ścieków.

Przewiduje się, że powyższe uciążliwości będą dotyczyć jedynie terenów budowy, będą zamykać się w działkach inwestycji.

Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 r., Nr 213, poz. 1397 ze zmianami).

6.2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione

W stosunku do obszarów objętych ochroną prawną, ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 627) przewiduje ograniczenia w ich użytkowaniu, wynikające z konieczności zachowania i ochrony ich walorów, a także wartości przyrodniczych, krajobrazowych bądź kulturowych.

W stosunku do obszarów wyznaczonych jako obszar Natura 2000 oraz do projektowanych obszarów Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin

i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000. Przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlegają ocenie oddziaływania na środowisko pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Miarodajna jest jedynie indywidualna ocena (gruntowne rozpoznanie, badania) z zastosowaniem metodyk referencyjnych. Trzeba mieć na uwadze, że ani dokładna lokalizacja, ani rozwiązania technologiczne dla kierunków działań i przedsięwzięć na etapie Strategii nie są znane. W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o możliwości i warunkach ich realizacji, będą decydować wyniki postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Sposoby minimalizacji szkodliwego wpływu na środowisko, a przede wszystkim na obszary chronione występujące w obrębie gminy Boguszów – Gorce zostaną zaproponowane w raportach oddziaływania na środowisko i ujęte w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach.

Działaniami, które będą mogły negatywnie wpłynąć na przyrodę i różnorodność biologiczną oraz poszczególne gatunki lub siedliska, są przede wszystkim działania związane z zajmowaniem nowych terenów (zielonych) pod inwestycje. Najbardziej niekorzystny wpływ dotyczy inwestycji mających charakter liniowy (np. rozwój sieci drogowej), które mogą powodować fragmentację struktur przyrodniczych, tworzyć bariery komunikacyjne dla wielu gatunków zwierząt oraz wycinkę drzew pod budowę lub rozbudowę dróg. Ponadto negatywny wpływ mogą stanowić przedsięwzięcia dotyczące produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych (OZE), gdzie przykładowo energetyka wiatrowa powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu ptaków i nietoperzy (ubożenie ich populacji w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi). Natomiast dokładne określenie skali rodzaju ich oddziaływań nie jest możliwe na etapie sporządzania niniejszej prognozy ze względu m. in. na brak danych lokalizacyjno-realizacyjnych. Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku

w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 r., Nr 213, poz. 1397 ze zmianami).

6.2.2. Oddziaływanie na gleby i zasoby naturalne

Negatywne oddziaływanie na gleby i zasoby naturalne związane jest z realizacją przedsięwzięć opartych na zajmowaniu przestrzeni pod nowe inwestycje, które wiążą się z zabudowaniem powierzchni ziemi oraz z usuwaniem przypowierzchniowej warstwy gleby. Inne niepożądane oddziaływania skojarzone z tego typu inwestycjami to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Negatywne oddziaływanie na gleby powoduje również infiltracja różnego rodzaju zanieczyszczeń na etapie budowy.

6.2.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W wyniku prowadzonych inwestycji, głównie budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej, możliwe jest obniżenie poziomu wód gruntowych i zmiana stosunków wodnych. Podczas prowadzenia prac budowlanych istnieje ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód podziemnych, będą mieć jednak one charakter lokalny i nie powinny wpłynąć znacząco na jakość wód podziemnych. Z kolei inwestycje, których skutkiem jest uszczelnienie powierzchni ziemi będą mieć długotrwały charakter. W ich konsekwencji szybkość spływów powierzchniowych z nawierzchni dróg, placów, centrów miast zwiększy się, co przy równoczesnym zmniejszaniu retencyjności zlewni poprzez inne działania znacząco podnosi poziom ryzyka powodziowego. W związku z tym istotną kwestią jest realizacja prac w zgodzie z odpowiednią polityką przestrzenną uwzględniającą takie kwestie.

6.2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Okresowe uciążliwości związane będą z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego w czasie realizacji inwestycji. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Do substancji zanieczyszczających należą: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne, cząstki smoły i sadzy, metale ciężkie oraz gazy z podgrzanych asfaltów drogowych, zapylenie. W związku z tym, że ruch pojazdów będzie charakteryzował się niskim natężeniem, będzie emitowana niewielka ilość ww. zanieczyszczeń, które nie będą wywierać istotnego wpływu na stan czystości powietrza. Praca tego rodzaju źródeł nie wymaga uregulowania stanu formalnoprawnego.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane będzie również z organizacją procesów technologicznych instalacji stanowiących emitery zanieczyszczeń do powietrza. Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych i technologicznych stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że projekt dokumentu przewiduje działania rozwojowe z gruntu prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe, znikają po zakończeniu prac. Nie identyfikuje się oddziaływań znaczących.

6.2.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Inwestycje, których działania są związane z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego mogą być źródłem hałasu i wibracji do środowiska. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac. Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych ani technologicznych, stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że projekt dokumentu przewiduje działania rozwojowe z gruntu prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Nie rozpoznaje się oddziaływań znaczących.

6.2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz mają wszystkie inwestycje zajmujące przestrzeń, szczególnie niekorzystnie wpływa budowa sieci dróg. Działanie to wiąże się ze zmianą charakteru danego terenu, z wycinką drzew, czy wykonywaniem nasypów i wykopów, co powoduje ingerencję w naturalny charakter terenów otwartych. Dysonanse krajobrazowe niwelowane są poprzez tworzenie zasad projektowych tego typu inwestycji.

6.2.7. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne

Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

6.2.8. Oddziaływanie na zdrowie człowieka

Realizacja inwestycji może negatywnie wpływać na zdrowie człowieka głównie poprzez zwiększony hałas oraz zanieczyszczenia powietrza związane z budową

i modernizacją układów komunikacyjnych, nasilonym ruchem samochodów oraz innymi pracami budowlanymi.

6.3. Oddziaływanie transgraniczne

Aktem obowiązującym w prawie polskim, który reguluje transgraniczną ocenę oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Transgraniczne oddziaływanie na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Realizacja Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce nie tworzy żadnych konsekwencji oraz ewentualnych negatywnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Wszystkie przewidywane priorytety oraz działania posiadały będą charakter lokalny, nie obejmujący terytorium innych Państw.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Następstwem realizacji celów rozwojowych i działań ustanowionych w projekcie Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce, będzie szereg zróżnicowanych oddziaływań w obrębie sfery przyrodniczej. Analiza oddziaływań pozwala zakwalifikować je jako skutki o zmiennym charakterze – pozytywnym bądź negatywnym. Dla działań, w których spodziewa się wystąpienie oddziaływań negatywnych wskazane jest określenie rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących. Negatywne skutki działań w mieście Boguszów - Gorce związane są w większości z realizacją infrastruktury drogowej, w mniejszym stopniu technicznej (rewitalizację obiektów).

Postępowanie mające na celu zapobieganie i zmniejszanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

- ✓ odpowiednie lokalizowanie poszczególnych inwestycji (zgodnie z przyjętymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego regionu),
- ✓ przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska oraz stosowanie rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających emisję,

- ✓ odpowiednie przygotowanie kadr administracji samorządowej w zakresie ochrony i zarządzania środowiskiem, a także wyposażenie jej w odpowiednie narzędzia techniczne i organizacyjne służące do przeprowadzenia analizy związanej z procesem inwestycyjnym,
- ✓ realizacja zadań zgodnie z podstawowymi zasadami działań minimalizujących oddziaływanie na etapie budowy i eksploatacji.

Zasady podstawowe działań minimalizujących oddziaływanie na etapie budowy:

Złagodzenie negatywnych oddziaływań etapu budowy odnosić się będzie do odpowiedniego prowadzenia prac budowlanych oraz właściwego wykorzystania maszyn i urządzeń. W celu zapobiegania wzrostowi wydzielanych spalin, hałasu, wycieków olejów i smarów należy zadbać aby sprzęt i środki transportowe były dobrej jakości, prawidłowo utrzymane i wyposażone. Wskazane jest zastosowanie opon czy zakrywających skrzynie ładunkową pojazdów przewożących mieszanki cementowe, które ograniczą emisję szkodliwych gazów i oparów. Maszyny powinny być właściwie eksploatowane, ponieważ obciążone powodują wzrost emisji spalin i hałasu. Istotna jest również kontrola stanu technicznego wykorzystywanych urządzeń, by nie dopuścić do sytuacji awaryjnych. Należy zminimalizować (nawet wykluczyć) prawdopodobieństwo przedostania się produktów ropopochodnych. Szczególnie istotne jest gospodarowanie odpadami powstającymi przy pracach; niedopuszczalne jest pozostawienie jakichkolwiek odpadów (smarów, olejów). Substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych.

Zasady podstawowe działań minimalizujących oddziaływanie na etapie eksploatacji:

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Muszą być pod stałym monitoringiem. Ponadto należy pamiętać, że technologie mają spełniać kryteria BAT.

Działania mające na celu kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

- na takim stopniu ogólności dokumentu, jakim jest Strategia, nie można wskazać jednoznacznie działań kompensacyjnych, zwłaszcza nie znając skali potencjalnych zagrożeń. Z punktu widzenia projektowanego dokumentu działania kompensacyjne mogą być ukierunkowane na straty: w zasobach przyrodniczych, w zasobach leśnych, powierzchniowych w obszarach objętych ochroną (w tym obszarów Natura 2000).

Należy podkreślić, że Strategia rozwoju miast w swoim założeniu realizują politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegająca na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania

zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Strategii cele oraz strategiczne kierunki działania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwaląc będzie jego niekorzystne zmiany.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Strategia rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki inwestycji Miasta. Jest zbiorem propozycji kierunków działań zmierzających do trwałego i zrównoważonego rozwoju niniejszego regionu południowo – zachodniej Polski oraz została sporządzona w układzie jednowariantowym.

Analizowana Strategia nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla realizacji celów oraz strategicznych kierunków działania. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia są sformułowane w dużym stopniu ogólności. Natomiast działania takie mogą, a nawet powinny być uwzględnione na niższych szczeblach dokumentów strategicznych powiązanych ze Strategią, które muszą z nią być w pełni zgodne. Dotyczy to przede wszystkim polityk oraz programów rozwojowych, gdzie poszczególne działania, czy też przedsięwzięcia, mogą być określone bardziej jednoznacznie.

Strategia rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020 w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegająca na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Strategii cele oraz strategiczne kierunki działania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwaląc

będzie jego niekorzystne zmiany. W Strategii wyznaczono kluczowe zadania, istotne z punktu widzenia ochrony środowiska (uwzględniające wymogi dokumentów międzynarodowych i krajowych oraz wyniki przeprowadzonej analizy SWOT).

Wobec powyższego przyjęto, że dalszy rozwój może przebiegać w dwóch wariantach tj. realizacji oraz odstąpienia od realizacji Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020.

Wpływ na środowisko przyrodnicze i ludzi skutków braku realizacji założeń Strategii wskazano w rozdziale 3 niniejszej prognozy.

9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ocena skuteczności wdrożenia Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce wymaga zaplanowania odpowiedniej koncepcji jego ewaluacji. Monitorowanie postępów wynikających z działań wdrożeniowych stanowi z jednej strony podstawę dla ewentualnych działań korygujących lub aktualizujących zaproponowane rozwiązania, z drugiej zaś umożliwia całościową ocenę planu w kategoriach sukcesu lub porażki.

W warstwie metodycznej monitoring i ewaluacja powinny być prowadzone z wykorzystaniem ograniczonego zbioru wskaźników umożliwiających szybki pomiar stopnia realizacji priorytetów i celów strategicznych, przy uwzględnieniu dostępności danych statystycznych. Mając na uwadze powyższe, dobór wskaźników monitoringu (M) i ewaluacji (E) został dokonany w oparciu o następujące kryteria:

- wewnętrzne, odnoszące się do poszukiwania wskaźników monitoringu i ewaluacji, które w sposób syntetyczny, a zarazem całościowy opisują stopień realizacji poszczególnych priorytetów i celów,
- zewnętrzne, odnoszące się do wykorzystania w procesie monitoringu popularnych wskaźników ewaluacji proponowanych przez dokument rządowy „Polska 2025–Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju”.

Działania związane z monitoringiem i ewaluacją powinny być prowadzone w ramach podmiotu reprezentującego gminę – Burmistrz wraz z podległym mu Urzędem Miejskim.

Założenia dla konstrukcji systemu monitorowania Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce odnoszą się do zbioru elementów umożliwiających pomiar, kontrolę, interpretację

efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu. Obejmują one roczne raporty oraz system gromadzenia, przetwarzania i analizy informacji związanych z efektami Strategii, bazujący na wartościach zaproponowanych wskaźników monitoringu i ewaluacji.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejszy dokument jest prognozą oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020. Prognoza została wykonana na podstawie art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Kierunki działań poddano analizie oraz odniesiono do zasobów i stanu środowiska na terenie objętym projektem Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce.

Charakterystykę stanu środowiska przyrodniczego oraz ocenę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono metodą opisową przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru tj. literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska.

Identyfikacji oddziaływań na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego dokonano w grupach eksperckich.

Na tej podstawie określono możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń projektu dokumentu.

Analiza i ocena przyjętych kierunków została przedstawiona w formie tabeli; przy ocenie zastosowano następujące kategorie wartościowania:

- kolorem zielonym zaznaczono pozytywny wpływ na środowisko; prowadzący do odbudowy, wzbogacenia systemu lub co najmniej zachowania najistotniejszych wartości środowiskowych i standardów jakości środowiska,
- kolorem pomarańczowym zaznaczono negatywny wpływ na środowisko; prowadzący do degradacji lub potencjalnie stwarzający zagrożenia środowiska, wpływający na niezachowanie standardów jakości środowiska,
- kolorem żółtym zaznaczono negatywny wpływ na środowisko na etapie budowy, konieczność stosowania działań minimalizujących możliwe oddziaływanie negatywne; korzystny wpływ w dalszej perspektywie,

- „0” zaznaczono brak oddziaływania lub minimalne, nieznaczące oddziaływanie (na granicy neutralności).

Przy określaniu wpływu realizacji ustaleń Strategii na elementy środowiska posłużono się kryteriami dotyczącymi:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże),
- czasu trwania oddziaływania (krótkookresowe, średniookresowe, długookresowe),
- trwałość oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, przejściowe, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Strategia rozwoju Miasta Boguszów - Gorce przygotowywana była przy wykorzystaniu metody ekspercko-partnerskiej, polegającej na pracy zespołu ds. planowania strategii w

Przedmiotowa Strategia jest spójna z europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi dokumentami strategicznymi, m. in. ze „Strategią na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020”, „Strategią Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”, a także „Strategią ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej” i pozostałymi dokumentami strategicznymi.

Cel główny Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Boguszów – Gorce atrakcyjnym miejscem rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o zasoby środowiska naturalnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i miastem przyjaznym mieszkańcom, zapewniającym korzystne warunki zamieszkania i kapitału ludzkiego”.

Cele priorytetów Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce na lata 2014 - 2020:

1. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju bazy ekonomicznej Boguszowa – Gorc, w tym:
 - CEL OPERACYJNY: Nowy profil gospodarczy oparty na aktywności nowoczesnych firm – zwiększenie dynamiki gospodarki Boguszowa - Gorc
2. Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury i odpowiedniego planowania przestrzennego, w tym:
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa ochrony środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów oraz wdrożenie reguł gospodarki niskoemisyjnej w Boguszowie – Gorchach
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa warunków zamieszkania oraz rozwój zasobów mieszkaniowych w obrębie Boguszowa – Gorc
 - CEL OPERACYJNY: Poprawa dostępu do obiektów i usług użyteczności publicznej w obrębie Boguszowa – Gorc

- Cel operacyjny: Dogodna dostępność komunikacyjna Boguszowa – Gorc
- Cel operacyjny: Nowoczesna oferta turystyczna na obszarze Natura 2000 w obrębie Boguszowa – Gorc

3. Lepsza jakość kapitału ludzkiego, w tym:

- Cel operacyjny: Partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych w obrębie Boguszowa – Gorc
- Cel operacyjny: Poprawa i podniesienie poziomu kształcenia w obrębie Boguszowa – Gorc
- Cel operacyjny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w Boguszowie – Gorcach
- Cel operacyjny: Wzmocnienie rynku pracy w Boguszowie – Gorcach

4. Poprawa wizerunku Miasta Boguszów - Gorce

Organizacja realizacji projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów - Gorce

Inwestycje planowane w zakresie ochrony środowiska posiadają znacznych potencjalnych oddziaływań negatywnych, poza ryzykiem wystąpienia niekorzystnych interakcji wskutek prowadzenia inwestycji liniowych i punktowych tj. budowy/rozbudowy dróg publicznych.

Potencjalne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Strategii stanowią przede wszystkim okresowe i chwilowe zagrożenie przemieszczające się wraz z pracami budowlanymi, zanikającymi po ich zakończeniu, które mogą powodować:

zajęcie przestrzeni, pogorszenie ładu przestrzennego, zwiększenie powierzchni obszarów narażonych na hałas, wzrost zużycia surowców, materiałów, paliw i energii, wzrost zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost ilości odpadów i ścieków.

Przewiduje się, że powyższe uciążliwości będą dotyczyć jedynie terenów budowy, będą zamykać się w działkach inwestycji.

Strategia nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla realizacji celów oraz strategicznych kierunków działania. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia są sformułowane w dużym stopniu ogólności.

Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń miało miejsc w toku opracowywania dokumentu.

W trakcie sporządzania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju Miasta Boguszów – Gorce nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie.

Bibliografia

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016
2. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 roku
3. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020
4. Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020
5. Red., Paczyński B., Sadurski A.: Hydrogeologia regionalna Polski tom I. Wyd. PIG Warszawa 2007
6. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, 2005 r.
7. Drop J.: Regiony geograficzne Polski
8. Zielony R., Kliczkowska A.: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych
9. Stan zdrowotny lasów Polski w roku 2012 - synteza
10. Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim 2013 r.
11. Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim 2012 r.
12. Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim 2011 r.
13. Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2013, WIOŚ Wrocław
14. Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 rok, WIOŚ Wrocław
15. Bilans zasobów wód podziemnych wg stanu na 31.XII.2012r., PIG
16. Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego, WIOŚ Wrocław
17. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w oparciu o badania trzyletniego cyklu pomiarowego 2011-2013.
18. Centralna Baza Danych Geologicznych on-line Państwowego Instytutu Geologicznego
19. Bank Danych Lokalnych
20. <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
21. <http://www.geoportal.gov.pl>
22. <http://www.pig.gov.pl>
23. <http://www.gios.gov.pl>